

Barcelona	Edició vespre	2'50 ptes. mes
Barcelona	Edició matí	2'50 " "
Península		7'50 " trimestre
Amèrica i Filipines		8'50 " " "
Unió postal		25 " " "

La Veu de Catalunya

D.ª Carlota Vallhonrat i Sadurní

vídua de Francesc Crexells

ha mort després de rebuts els Auxilis Espirituals

(A. Q. S.)

Els seus afligits fills Carles i Francesc, filla política Francisca Pizà vídua de Joan Crexells, néta Eugènia, germans, cunyades, nebots, cosins, família tota, la senyoreta Teresa Figueras, les cases «Vídua de Francesc Crexells» i «J. Vallhonrat», en donar tan trista nova als amics i coneguts els preguen que la tinguin present en llurs oracions i se serveixin assistir a l'enterrament que tindrà lloc demà, dilluns, dia 30, a les onze del matí. Casa mortuòria: Corts Catalanes, 453.

No es convida particularment

Soler i Torra 6. ans

BANQUERS

Rambla dels Estudis, 11 i 13, i Bonsuccés, 1 i 3

Negociem els cupons venciment
1.º de Febrer

Cambra cuirassada :: Caixes de lloguer
per a guardar valors, documents, joies i altres
objectes de valor.

Compartiments des de 22 pessetes anuals
Pot visitar-se tots els dies feiners 9 a 1 i de 3 1/2 a 6

KURSAAL i CATALUNYA

DEMA, DILLUNS
ESTRENA

EL CADET MES VALENT

(La vida a l'Acadèmia Militar)

per
Richard Barthelmess

Curació completa de la Diabetis

pels productes alimenticis al
GLUTEN CHARRASSE
(PRIMERA MARCA DEL MON)

Agència i Dipòsit: J. VIVES PUIG, Passeig Madoz, 4. - BARCELONA

Fàbrica de Sabons

JOAN FARRERAS

Convent, 79 - Telèfon 366
SABADELL

EMPLEU

Un senyor espanyol distingit, amb molta educació, posent grans coneixements comercials, cultura general i dominant els idiomes angles i francès, desitja un lloc de Secretari particular d'un senyor de negocis, o bé per a educar un jove. Referències immillorables i garantides. Escriure: Eduard C. Soriano, Villarias, 4. Consell de Bilibao.

PULMOSAN REFORCANT DELS PULMONS

Cura Bronquitis, Tos, Asma, etc.
Farmàcia del Llorenç, C. Sant Pau, 1

OSRAM
concessionaris per a la venda:
Ibèrica d'Electricitat, S. A.
Ronda Universitat, 22

LOCALS

AQUEST NUMERO DE «LA VEU DE CATALUNYA» HA PASSAT PER LA CENSURA DEL GOVERN CIVIL

Observatori Meteorològic de la Universitat de Barcelona.—Dia 28 de gener de 1928.
Hores d'observació: A les set, a les tretze i a les vint.
Baròmetre a 0º al nivell de la mar: mil·límetres 1070,7675; 1074; mil·límetres 1028, 1028,2, 1028,2.
Termòmetre a l'ombra. Sec: 6'0, 10'3, 9'3. Humid: 33, 65, 63.
Humitat (centèsimes de saturació), 60, 47, 61.
Direcció del vent: O., SE., O.
Velocitat del vent: 1, 2, 3.
Estat del cel: Quasi tapat. Q. seré.
Classes de núvols: Alci, Ci., C.
Temperatures extremes a l'ombra: màxima, 14'7; mínima, 5'0; id. prop de terra, 3'5.
Oscil·lació termomètrica, 97. Temperatura mitja, 9'3.
Precipitació aigua, des de les set del dia anterior a les set de la dita: mm, d'espessor, o sigui litre per metre cúbic, 0'0.
Recorregut del vent en igual període: 83 km.

Observacions particulars: Boira.

PASTILLES LAXANTS PRATS
Es el millor purgant

L'Associació de la Dependència Mercantil convoca tota la seva associació a la Junta general ordinària que tindrà lloc el dia 31 del corrent, a les deu de la nit, al local social. Els assumptes a tractar són:
Aprovació de l'acta anterior. Estat de comptes. Elecció parcial de càrrec de Junta directiva. Assumptes administratius.
Per a entrar en el local és indispensable la presentació del rebut del mes corrent.

OSRAM
concessionaris per a la venda:
Ibèrica d'Electricitat, S. A.
Ronda Universitat, 22

La nena Presentació Domínguez i López, de 9 anys, mentre jugava a la platja de l'Escola de Mar, va llançar-li un cop de pedra el mariner Josep Estarri i Arias, de 33 anys. Sofrí una important ferida contusa al parietal dret.
Fou auxiliada al dispensari de la Barceloneta.

Assages "CAMPEON" No s'ajunten
colls fluixos teugen les puntes.

Al Centre Excursionista de Catalunya, demà, a les 7.30 de la tarda, el senyor Jaume Mercet donarà la lliçó de fisiografia del curs que té al seu càrrec.
Al mateix Centre, dimarts, a la mateixa hora, el professor senyor Pau Vila donarà la lliçó de Geografia Humana del curs d'ampliació geogràfica que té a càrrec seu.

OSRAM
concessionaris per a la venda:
Ibèrica d'Electricitat, S. A.
Ronda Universitat, 22

LOCALS

AQUEST NUMERO DE «LA VEU DE CATALUNYA» HA PASSAT PER LA CENSURA DEL GOVERN CIVIL

Observatori Meteorològic de la Universitat de Barcelona.—Dia 28 de gener de 1928.
Hores d'observació: A les set, a les tretze i a les vint.
Baròmetre a 0º al nivell de la mar: mil·límetres 1070,7675; 1074; mil·límetres 1028, 1028,2, 1028,2.
Termòmetre a l'ombra. Sec: 6'0, 10'3, 9'3. Humid: 33, 65, 63.
Humitat (centèsimes de saturació), 60, 47, 61.
Direcció del vent: O., SE., O.
Velocitat del vent: 1, 2, 3.
Estat del cel: Quasi tapat. Q. seré.
Classes de núvols: Alci, Ci., C.
Temperatures extremes a l'ombra: màxima, 14'7; mínima, 5'0; id. prop de terra, 3'5.
Oscil·lació termomètrica, 97. Temperatura mitja, 9'3.
Precipitació aigua, des de les set del dia anterior a les set de la dita: mm, d'espessor, o sigui litre per metre cúbic, 0'0.
Recorregut del vent en igual període: 83 km.

ro 3, tercer pis, Ramon Maria i Pérez, de 42 anys, va rebre cranada a la cara en encendre's ell uns papers mullats amb benzina.
Va rebre assistència al dispensari del carrer de Sepúlveda.

OSRAM
concessionaris per a la venda:
Ibèrica d'Electricitat, S. A.
Ronda Universitat, 22

L'Institut Mèdic Farmacèutic va celebrar les seves anuals sessions científiques els dies 16 i 23 del corrent, en les quals els doctors Joan Comas Camps i Joan Vendrell van desenvolupar el tema: «Els moderns mètodes d'exploració ginecològica: insuflació i radiografia», en el qual els ponents feren un detallat estudi sobre el seu ben documentat treball. A continuació es posà a discussió tan interessant tema. Hi prengueren part els doctors V. Carulla, Soler Julià, Ponjano, F. Carreres, Malaret i B. Danés.
Els disertants foren molt felicitats pels concurrents a l'acte.
Demà, a les deu de la nit, al local social, carrer de Santa Anna, 28, primer, aquest Institut celebrarà Junta general de socis per a tractar de la següent ordre del dia: Estat general de comptes. Pressupost per a l'any 1928. Renovació de càrrecs i discussió de proposicions que es presentin.

—SIMPLEX-CAMPEON, coll semifluix Usen-lo. No s'ajunten les puntes

El ciclista Pau Barceló i Sachs, de 2 anys, en passar pel Passeig de Gràcia, atropellà el noi Jacint Ventura i Martín, de 14 anys, i li produí commoció cerebral i contusions d'importància al rostre i a la cama esquerra.
El pacient fou auxiliat a la casa de socors de la Ronda de Sant Pere.

—Si, es pot creure bé; el millor cacau, «Menier»

L'Associació de Possessors de Barcelona adreixarà al públic que podrà visitar el Pessebre que exposa a la sala d'actes de la Joventut Catòlica, carrer de Ríbadeneira, 4 (al costat de l'església de Santa Anna), per últims dies, avui, diumenge, i el dia de la Candelera, d'onze a una del matí i de cinc a vuit de la tarda, i el vinent diumenge al matí, d'onze a una, puix que a la tarda d'aquest dia tindrà lloc el repartiment de premis del seu Concurs de Pessebres.

A l'Ateneu Obrer Català de Sant Martí, avui, a dos quarts de cinc de la tarda, la Companyia Mercè Nicolau posarà en escena l'obra argentina en tres actes, original d'Albert Novion, «Bendita seas», creació de la primera actriu Mercè Nicolau i altres artistes de la seva companyia.

INDUSTRIALS! COMERCIANTS!
El Casal Català de Sevilla
preveient els molts negocis que poden derivar-se de la pròxima Exposició Ibero-Americana, ofereix la seva secció comercial per orientar o col·laborar sobre qualsevol d'ells. Disposos de cèntrics locals. Dirigir-se a Plaça San Fernando, 6, Sevilla, o Munaner, 183, 2.º, 2.ª, BARCELONA.

Per als Festivals que la can Auri-gena celebra a Novetats i a jutjar pel nombre de la llista d'abonats, els dits festius seran la oïta més distingida del nostre Carnaval i per al tradició Certamen Infantil de vestits, regna ja gran entusiasme entre les petites disfresses que acudiran amb llurs pares a retirar les localitats.

- Licor Sant Jordi

Carregant bales de yuta al moll de les Balans, va prendre mal l'obrèr Lluís Domènech i Bonet, de 33 anys.
El lesionat rebé assistència al dispensari de la Barceloneta. Presentava una ferida contusa al peu dret.

- Present pràctic: moneders. Pelayo, 5
Al carrer de Joaquim Costa, núm.

a disposició de les persones que acreditin tenir-hi dret.

Un clauer amb dues claus i dues clauets, una d'arqueses numerada; un cinturó forma cadena per a senyora; uns rosaris; un clauer amb dues claus, tres clauets i una cadena; alguns documents militars a nom de Francesc Martínez; un moneder color marró amb canes blanques per a senyora; un clauer amb una clau, una claueta i una cadena; una cartera, contenint una cinta amb una medalla; un adreïtat amb algunes eines de perruqueria; un clauer amb quatre claus; un altre clauer amb cinc claus i una claueta; un clauer amb tres claus; dues clausetes numerades i lligades amb un tros de cordill; un bitllet del Banc d'Espanya; una molina segons sembla per a auto-camió; un moneder petit de teixit, color fosc, amb una quantitat en metàl·lic.

- Toies veritable ocasió

Joles en or i platí - Reloigues d'altres, 41

Amh l'ocjecte de tracta de la projectada reforma agrària, surten avui diumenge, cap a Madrid, el president de l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre, senyor Baró d'Esponilla i el secretari senyor Maspons i Camarasa.

Amh el mateix objecte marxen també a Madrid els propietaris del Penedès senyors Lleó i Raspall.

"THE LINGUIST"

és un «Magazine devoted to foreign Languages» especialment en francès, anglès, alemany, italià, espanyol i rus, per apen re's i practicarlos. Demaneu-ne un exemplar — preu una pesseta, que cal adreïtar a: Amhres de correus a la comanda escrita, o personalment — al Liceu Dalmau, carrer de València, 245. - Barcelona.

En virtut de la renovació reglamentària de càrrecs, la Junta directiva de l'Associació d'Arquitectes de Catalunya per al present any, ha quedat constituïda de la següent forma:
President, Manuel Vega i March; tresorer, Climent Maynès Gaspar; bibliotecari, César Martell i Brunet; secretari, Eugeni P. Cendoya Osoez; vice-president, Melior Vinals Muñoz; vice-tresorer, Enric Mora Gosh; vice-secretari, Josep M. Ribas i Casas.

—FEL·LIQUES Casa FATH BABY CUYAS

Avui, a dos quarts de cinc de la tarda, al local de l'Associació «Catalunya», tindrà lloc una vetllada teatral. Es posarà en escena la magnífica balada en tres actes i en prolog de l'immortal fundador del teatre Català, F. Soler «Pitarras», «El liri d'algida», per la companyia que amb tant d'èxit ve actuant en l'entorn local. S'ha pintat un decorat expre's per a l'obra, per l'escenògraf senyor Singla.

El dia 12 del pròxim febrer, hi ha anunciada la comèdia de L. Escaler, «Els quatre amics d'En Rodó».

NITROGINA sobre-aliment patentat per al bestiar

ESPINAS Josep A. Clavé, 17.

Religioses

Avui: Sant Francesc de Sales, bisbe i confessor, i Santa Bàrbara, màrtir. Demà: Santa Martina, verge i màrtir, i Felici IV, papa confessor.
Quaranta hores. — Avui: A l'església de Bonsuccés, Hores d'exposició: De les vuit del matí a les sis de la tarda.

Cort de Maria. — Avui: Nostra Dona de Maig, a Santa Anna. Demà: Nostra Dona de la Sileta, a Sant Jaume, o Nostra Dona de Queralt, als Agonitzants.

Vetles en sufragi de les ànimes del Purgatori. — Avui: Torn del Mont Calvari, a la seva capella, Escorial, 153 (Gràcia). — Demà: Torn de la Passió i Mort de Nostre Senyor Jesucrist, a la mateixa capella.

EVANGELI DEL DIUMENGE IV DESPRES DE L'EPIFANIA. — (Sant Mateu, VIII, 23-37). En aquell temps: Puja't Jesús a la barqueta, el seguiren els seus deixebles, i heu's aquí que esdevingué un tan fort tràgic al mar, que les onades cobrien la barqueta; mes ell dormia. Se li acostaren els seus deixebles i el despertaren dient: «Senyor, salveu-nos; ens perdem». I els diu Jesús: «Quina por teniu, homes de poca fe? I aleshores, redreçant-se, manà als vents i al mar, i succeí una gran bonança. Els homes quedaren admirats i dient: «Què és aquest, que els vents i el mar l'obeeixen?».

—Parroquia de Sant Agustí.—Avui, diumenge, es celebraran en aquesta església parroquial pladosos actes de reparació i desgreuges a S. D. M. pels ultratges que rep dels perseguïdors de l'Església Mexicana. A les vuit del matí tindrà lloc una solemne missa de Comunió general amb plàtica preparatòria. A les deu, Ofici parroquial.

A la tarda, de tres a quatre, catecisme. A les sis, rosari i devot exercici de desgreuges al Sagrat Cor, amb exposició de S. D. M.

dós sexes, dels diversos col·legis de Barcelona.

—L'Obra dels Exercicis Parroquials i la serventa de Déu d'onja Dorotea de Chopitea. — Avui, diumenge, a les quatre de la tarda, es farà el trasllat de les despulles mortals de la gran serventa de Déu, d'onja Dorotea de Chopitea, al Santuari de Maria Auxiliadora (església dels pares Salesians, passeig de Dom Bosco, Sarrià).

Totes les entitats religioses de Barcelona i moltes de fora de la Ciutat, presidides pel doctor Josep Miralles, bisbe de Barcelona, aniran a rebre homenajes pladosos a la que durant la seva vida fou l'Àngel de la Caritat que eixuga tantes llàgrimes i construí tants d'Asils, Hospitals i Cases Religioses.

L'Obra dels Exercicis Parroquials no pot pas mancar-hi. Més encara: té un deure especial d'assistir-hi, puix la protecció de la gran serventa de Déu a l'Obra, s'ha deixat sentir mantes vegades d'una manera pal·lida; les reliques que l'obra serva d'ella són valuosos; i la Casa on per tants anys va viure d'onja Dorotea, on els desvalguts trobaven sempre un cor generós que es compadía de les seves penes, i una mà amorosa que eixugava les seves llàgrimes i subvenia les seves necessitats, ha vingut a ésser el nou Casal de l'Exercitant, la Casa pairal de l'Obra.

Per això es fa avinent, des de les columnes dels periòdics, a tots els membres de les Lligues Parroquials de Perseverança del pla de Barcelona, i a tots els exercitants en general, que han de considerar com una obligació personal d'assistir al trasllat de les despulles mortals de l'amentada serventa de Déu i gran protectora de l'Obra, d'onja Dorotea de Chopitea.

Nota: La comitiva sortirà del Col·legi de Mares Salesianes (passeig de Dom Bosco, Sarrià), a les quatre en punt.

—Exercicis Espirituals per a senyores i noies, a la Capella del Palau, de la residència de la Companyia de Jesús.

Els dirigirà el reverend pare Josep Maria Pijoan, S. J., del 6 al 11 de febrer, i l'ordre dels dies serà el següent: Matí, a dos quarts d'onze, missa, meditació i examen. Tarda: A dos quarts de cinc, meditació, rosari, instrucció i adoració al Santíssim Sacrament.

Advertiment important. — Totes les cadires estaran numerades; per a ocupar-les, cal proveir-se de la tarjeta numerada corresponent al número de la cadira. La inscripció haurà de fer-se al Foment de Pietat Catalana, Duran i Bas, 11, per tot aquest mes de gener, de les deu del matí a la casa de la tarda.

—Casa d'Exercicis de la Cova de Sant Ignasi. — En aquesta Casa es donarà una sèrie d'Exercicis Espirituals per a senyors sacerdots que començarà a les onze del matí del dia 6 de febrer i finirà a les vuit del matí del dia 11 del mateix mes.

Les persones que vulguin fer-ho hauran de dirigir-se al pare rector de la dita casa, i no donar-se per admesos fins haver rebut contesta d'admissió.

—Església de Nostra Dona de l'Esperança (Palma de Sant Just, 2). — Avui, diumenge, a les vuit, missa resada amb adoració del Nen Jesús. A dos quarts de dotze, exposició de Nostrum, Corona a la Verge Santíssima i Lletanies dels Sants. A les dotze, durant la missa, publicació de festes, meditació, estació al Santíssim, benedicció, reserva i adoració.

Dijous vinent, festiu de la Purificació de Nostra Dona, a les vuit, missa de comunió general amb benedicció i distribució de candel·les i adoració de l'Infant Jesús.

El dia 3, primer divendres de mes, durant la missa de les vuit, que serà amb exposició del Santíssim, es practicaràn els exercicis propis de la «Guardia d'Honor» i cançons motets. Finalitzarà amb la benedicció, reserva, comunió general i cant de l'Himne de l'Associació pel cor de senyores d'aquesta església.

—Festa a honor de Sant Francesc de Sales, patró dels sords-muts. — Avui, a les deu del matí, ofici solemne a la parroquia Basílica de Nostra Dona de la Mercè; i a les quatre en punt de la tarda, al local de Llotja, plaça de Palau, cançons i motets. Finalitzarà amb la benedicció, reserva, comunió general i cant de l'Himne de l'Associació pel cor de senyores d'aquesta església.

—Festa a honor de Sant Francesc de Sales, patró dels sords-muts. — L'Associació de Pares i Amics dels Sords-muts i la Societat de Socorsos Mutus entre els sords-muts d'ambdós sexes de Catalunya, tindrà solemne Ofici a la parroquia Basílica de la Mercè, avui, diumenge, a les deu del matí, i la distribució de joguines i berenar als nens sords-muts d'ambdós sexes.

—Parroquia de Sant Agustí.—Avui, diumenge, es celebraran en aquesta església parroquial pladosos actes de reparació i desgreuges a S. D. M. pels ultratges que rep dels perseguïdors de l'Església Mexicana. A les vuit del matí tindrà lloc una solemne missa de Comunió general amb plàtica preparatòria. A les deu, Ofici parroquial.

A la tarda, de tres a quatre, catecisme. A les sis, rosari i devot exercici de desgreuges al Sagrat Cor, amb exposició de S. D. M.

El propinent dilluns, a les vuit del matí, l'Associació d'Amants de Jesús Sagramentat, tindrà la Comunió general reglamentària a l'altar del Santíssim, amb plàtica preparatòria pel reverend Marc Sanfeliu, prevere.

—Festa a honor de Sant Francesc de Sales, patró dels sords-muts. — L'Associació de Pares i Amics dels Sords-muts i la Societat de Socorsos Mutus entre els sords-muts d'ambdós sexes de Catalunya, tindrà solemne Ofici a la parroquia Basílica de la Mercè, avui, diumenge, a les deu del matí, i la distribució de joguines i berenar als nens sords-muts d'ambdós sexes.

Tendeix a una lleugera millora l'estat del nostre gran problemista. Ha pogut reposar llargues estones durant la nit de divendres i part del dia d'ahir.

Ha disminuït molt el nerviosisme que sofria, conseqüència del dolor a la cama.

L'estat del Sr. Marín

MOBILIARI-DECORACIO

JOAN BUSQUETS

Mestre Ebenista i Tapisser :: Decorador :: Objectes d'Art i de Fantasia, etc. :: **SALA DE BELLES ARTS:** actualment Pintures de Marquès Puig :: Exposició d'Arts i Bells Oficis, permanent

Passeig de Gràcia, 36

BARCELONA

LA CATALANA

ASSEGURANCES CONTRA INCENDIS I EXPLOSIONS DE TOTES CLASSES

Contra la pèrdua de lloguers, riscos locatiu, en curs i de paralització de treball a causa d'incendi

FUNDADA EN 1875

INSCRITA AL REGISTRE DEL MINISTERI DE FOMENT

Domiciliada a BARCELONA -Passeig de Gràcia, 2

Capital subscrit: Ptes. 5.000,000-Capital desemborsat: Ptes. 2.000,000-Reserva estatutària: Ftes. 1.000,000

SITUACIO I DESENROTLLAMENT DE LA COMPANYIA

Anys	Primes	Sinistres indemnizats	Reserva de riscos en curs	Reserva estatutària i per eventualitats
1876	319,075'54	55,954'44	98,144'26	74,794'76
1886	659,196'14	226,830'77	219,732'05	195,370'79
1896	1.050'530'75	234,730'97	350,176'92	430,204'88
1906	2.002,173'36	645,442'05	667,371'12	821,991'23
1916	6.804,681'45	2.990,671'57	2.268,227'15	1.560,000'—
1926	17.123,491'19	6.235,231'96	6.144,913'85	2.800,000'—

Autoritzat per la Inspecció d'Assegurances en 9 de Maig de 1927

G. HOMAR

Antiguitats
Mobles

Làmpares
Decoració

CANUDA, 4
BARCELONA

EL COMERÇ I LA INDUSTRIA DEL MOBLE

Els mobles a través de les edats

RESUM HISTORIC

L'erudit anglès Mr. John Hungerford Pollen digué dels mobles aques-tes paraules: «L'estudi d'una col·lec-ció de mobles antics té un major interès del que ell mateix enclou per la bellesa de cada un dels seus exemplars. Mereixen la nostra aten-ció les escultures i l'ornamentació que en decoren els diferents objectes l'habilitat o ingenuïtat demostrada en els mètodes dels artistes, perquè un acurat examen de totes aquestes qualitats ens trasllada als dies en què foren construïdes i ens dona a co-nèixer el gust, els hàbits i les neces-sitats de passades èpoques.»

Mr. John Hungerford Pollen té raó. El moble no tan sols té interès en ell mateix, sinó per tot allò que representa.

Si a base d'aquesta idea agafem per exemple tres períodes distints de la història, l'art egipci, l'art greec i l'estil barroc del segle XVIII, veurem com els mobles reproduïen el caràcter de llurs respectives èpo-ques i civilitzacions.

Però bastin aquestes paraules de breu exordí.

En intentar convèncer el lector de la importància que en les arts sum-puàries té el moble, totes les nostres paraules esdevenen pàl·lides davant les dades que ens reporta la histò-ria.

EDAT ANTIGA A EGIPTE

Els primers vestigis històrics de moblatge es troben a Egipte. Des del seu començament l'art egipci apare-qué complet, i les condicions hierà-rquiques que imprimien el seu segell en totes les seves produccions foren fidelment observades fins a la caïda de l'Imperi romà.

Aquest període, el més llarg que hom troba a la història de l'art, no és, naturalment, exempt de variacions pel que toca a l'execució.

El moble egipci, estretament unit a l'estil dels monuments, presenta, segons la línia natural en l'art an-tic, la mateixa successió de floreï-xement i decadència. Les nombroses pintures que decoren tombes i tem-ples ens revelen tots els detalls de la vida egipcia, i els hipòpogus han conservat mostres de tots els obje-

tes que moblaven les cases d'aquella antiga nació. Com a tot l'Orient, les cases formaven patis dilatats, on els jardins rodejaven una font central. Les parets eren pintades segons una escola que ara en diríem realista. El mateix sentiment de realitat diri-gia la construcció de mobles. Els llits tenien suports amb peu d'animal i a la capçalera hom hi veia el cap de la mateixa bèstia. El mateix suc-cedeia pel que toca als peus de les cadires, butaques i tamborets.

També hi havia butaques de fusta riquíssimes, amb incrustacions de vori i banús. Eren també notables les catifes. Pel demés, les habitacions eren adornades amb tauletes rodones, de joc, i aquestes detotes les gran-dàries. Els objectes de tocador en bronze, en os o en fusta eren consi-derats un gran luxe pels faraons i grans dignataris.

Gràcies a la sequetat d'aquell cli-ma, ha estat possible la conservació fins els nostres dies d'alguns exem-plars dels models egipcis, els quals poden veure's al Museu Britànic.

CALDEUS I ASSIRIS

Els caldeus i assiris brillaven a l'O-rient, paral·lelament als períodes d'es-plendor egipci.

Cap poble oriental no ha tingut més gust que els caldeus i els as-siris pels mobles de luxe.

Encara que poca cosa és el que autènticament hom sap dels mobla-tges caldeus i assiris, totes les dades concorden a demostrar que ells, com els egipcis, eren inclinats a repre-sentar animals, especialment salvat-gins.

Caldeus i assiris empraren la fusta i el bronze per al moblatge llur. Però també usaren en profusió l'or i el vori, com es pot veure en els frag-ments del tron de Van, conservat al Museu Britànic.

GREGIA

La filiació oriental del moblatge hel·lènic s'ha demostrat per les des-cobertes efectuades a Xipre i Asia Menor, assenyaladament a Troia, a part de què tot el que en aquest sen-tit és descrit a l'Odissea, conserva un caràcter completament oriental.

Els grecs van tenir llits per a re-posar, però no per a menjar, com els romans. Això fins el període mace-dònic. Llavors començaren a fer-ne ds. Els llits, moltes vegades tenien la forma dels sofàs moderns.

L'art en els mobles va créixer a

compas del luxe que desvetlla en els costums i a tots els actes de la vida social.

A l'època homèrica es feien alguns mobles de bronze. Després hom in-troduï materials més rics, com l'or, l'argentera, l'ambre, vori i pedres pre-cioses. Inferiorment era habitud fer los de cedre, olivera o una altra fusta resistent.

Dels mobles hel·lènics són celebres el sitial del gran sacerdot Dionís, el lit i la cadira de Penèlope.

ROMA

Pel que toca a Roma no hi ha dubte que els seus mobles de fusta foren molt sumptuosos. Ciceró paga per una taula, un milió de sextercis.

Del moblatge romà únicament han pervingut a nosaltres els de bronze o altra matèria forta. De fusta no en resta cap, puix no és material que resisteixi l'acció de la lava.

Gairebé és segur que els romans aprengueren l'art de construir mo-bles dels etruscos; però en conqui-star Grècia, restà ella mateixa, cap-tiva de l'art de la seva conquistada.

On hom pot admirar alguns mobles típics de la Roma antiga és al Museu Nacional de Nàpols.

Els llits dels romans — almenys pel que respecta als luxosos — eren al-tíssims. Calia pujar-hi mitjançant una escaleta de diversos graons.

Dels romans també és celebra el «lectus trichinarius», on descendents de Ròmul feien per a menjar.

EDAT MITJANA

Són rars els mobles que de l'èpo-ca medieval han arribat fins a los-altres. Un d'ells és la Catedral de Sant Pere.

Una de les cadires més típiques de l'època bizantina és la conservada a la Col·lecció Soltykoff.

En aquest mateix període els llits es construïen de bronze; però ja no servien per a menjar, puix aquesta habitud havia desaparegut.

Dels mobles de fusta del període romànic no en queden exemplars.

Es exemplar molt important del segle XII la cadira de tisora que exis-teix a Roda i que va pertànyer a Sant Ramon.

Fins el segle XII les cadires foren estretes; però, per mor dels vestits més amples que llavors s'usaven, calgué aixamplar-les.

Un dels mobles més usats durant

l'edat mitjana fou l'arqueta o caixa de núvia, com en deien.

En començar el segle XIII el luxe penetrà, també, al mobiliari, i au-gmentà, com és natural, la riquesa dels materials que hom emprava.

En els mobles del segle XV arribà a la seva major pompa i riquesa l'art ogival. Els llits reials o senyorials eren sumptuosos. Alguns eren veritables armaris, nòmés oberts en tota la seva longitud pel davant.

Monument que hom no pot ome-tre en parlar de moblatge medieval, és la catifa del Rei Marí l'Humà. Actualment serveix de peu per a la Custòdia d'or a la processó del Cor-pus, i d'aquesta n'hi ha una d'ex-acta reproducció, de la mateixa grandària, i també d'argent, ofrena-da a Lleó XIII per la diòcesi bar-celonesa.

Aquesta joia és considerada com un veritable moble de finals del se-gele XIV i principis del XV.

RENAIXEMENT

El Renaixement portà, amb ell, un canvi radical en les coses més in-significants de la vida, i, per tant, la seva influència no podia deixar-se de sentir en els mobles. Els monar-ques del Renaixement donaren l'ex-emple a Espanya, Carles V; a Fran-ça, Frances I; Enric VIII a Anglaterra i els Medici a Itàlia.

Cal remarcar que a tota la Penín-sula Ibèrica va estendre's el luxe d'una manera extraordinària. Tant és així, que fou precis limitar-lo mit-jançant lleis.

Amb tot, aquest luxe extremat sem-bla que on va prendre menys in-cement fou a Catalunya. Aci encara es servava, en tot, i és clar que tam-bé en el moblatge, una austeritat no exempta de comoditats, però.

Seria cosa de no acabar si volgués-sim estendre'ns en explicacions pel que toca a la lluita que en la cons-trucció de moblatges hi hagué entre els pobles peninsulars i l'estranger.

Encara que és cert que els pobles d'Espanya pogueren conservar més o menys el seu estil particular tam-bé ho és que no pogueren sostreure.

Aquest número de LA VEU DE CA-TALUNYA ha estat passat per la cen-sura del Govern Civil

re's a la influència d'altres orien-tacions.

EPOCA MODERNA

Delxant enrera els moments sinte-titzats per Lluís XIV, Lluís XV i Lluís XVI, que tanta influència exer-ciren en els altres països d'Europa i Amèrica, ens trobem amb el trasbals de la Revolució francesa.

Després comença l'estil Imperi, creació dels dibuixants que volien plaure a Napoleó Bonaparte.

A continuació ens trobem en una època on els mobles pequen per man-ca de gust.

Segueix l'època de la construcció de mobles als grans tallers. De tant en tant hom inicia una reacció, però amb un resultat no gaire falaguer.

Finalment ens trobem davant el moble americà, el qual sembla re-flectir l'esperit de la nostra època.

Amb tot, cal convenir que al cos-tat dels que nòmés semblen tenir la preocupació de treure caràcter al mo-blatge, hi ha qui no plany cap esforç per tal de sintetitzar l'esperit del nostre segle en un estil de mobles que, sense renunciar a la tradició, pu-guin sobreviure'ns i representar-nos en èpoques futures, de la ma-teixa manera que els mobles avui an-tiques representen les èpoques que ens precediren.

X.

El moble en el regnat de Lluís XIV

L'ebenista Boulle i altres artistes famosos

El més cèlebre ebenista que va te-nir la França en el decurs del reg-nat de Lluís XIV, fou, sense cap me-na de dubte, Andreu Charles Boulle. L'originalitat i l'art dels seus mo-bles crearen l'estil que porta el seu nom. Boulle era a la vegada arqui-tecte, pintor, escultor, ebenista, di-buixant de xifres i «mestre ordinari dels segells del rei»; talent complex i temperament apropiat a les exi-gències del moblatge. Habià modelador — diu Miquel i Badia — aplicava en els seus mobles bronzes daurats, l'as-pecte dels quals recordava les obres de Coysevox i de Coustou. Aquests

guarniments reixen sobre un fons de conxa obscura, incrustada amb ara-bescos de coure de gran bellesa i ori-ginalitat. La composició és correcta; totes les parts proporcionades, i en el conjunt de les línies hi ha una bella harmonia.

Boulle comença dedicant-se a tre-ballar la fusta i després a l'eamenta-da especialitat, impulsat potser per les fastuoses composicions de Le-brun, i en aquest període va realit-zar les seves millors obres. Acabà per adoptar l'estil, ple de fantasia, de Bérain, ressò de l'estil rafaelesc, po-sant aleshores grotescos i figures cò-miques i mitològiques sobre un fons de conxa obscura.

Molts foren els ebenistes que l'i-mitaren, però els entesos diuen que cap no el va igualar i que és cosa relativament fàcil distingir un mo-ble de Boulle entre els que feren els seus imitadors i competidors.

A la galeria d'Apol del Museu del Louvre i en el «Moblier national» figuren diversos mobles magnífics de l'esmentat ebenista; i a la galeria de la Biblioteca Mazarina, a París, es troben les calaixeres, les quals són l'expressió cabdal del talent de Bou-lle. Els suports d'aquests mobles són formats per quatre esfinxs alades, de bronze, daurat, que rematen en gra-pes de lleó. El cos de cada calaix-e-ra té dos calaixos reentrants amb anelles cisellades, recolzant-se en un pec en forma d'hèlix. Els plafons dels calaixos van recoberts de conxa ne-gra amb arabescos de coure fina-ment cisellats.

Existien magnífics mobles de Bou-lle a l'Hamilton Palace, al castell de Windsor, a la col·lecció de sir Ricard Wallace i també a les col·leccions del castell de Sant Donat, del prin-cep Demidoff, que tantes maravelles contenia i que es vengueren, ja fa molts anys, en pública subhasta.

Les primeres notícies que es te-nen de Boulle no van més enllà de l'any 1672. En poc temps es féu fa-mós, degut, principalment, a la pro-tecció de Lluís XIV i de la seva cort.

Guanyà quantitats fabuloses, però va viure sempre ple de deutes. Augmen-tà la seva apurada situació l'incendi del seu taller, que s'esdevingué el 30 d'agost de 1720, i que li ocasionà pèr-dues per valor de 383.730 lliures.

Treballà també per a les cort es-trangeres. En els papers de Robert de Cotte, que es conserven a la Bi-blioteca nacional de París, es lle-geix que aquest arquitecte li encar-regà, en 1713, un escriptori i calai-xeres per al palau del «Buen Retiro», que construïa per encàrrec del rei d'Espanya.

En 1732 va morir Boulle en la seva habitació del Louvre, a l'edat de no-ranta anys.

En la mateixa època que triomfava l'ebenista Boulle, es feien famosos a París Felip Caffieri i Pere Leupatre, tots dos en el concepte d'escultors o tallistes de mobles, i el segon pels seus bells gravats en la mateixa es-pécialitat. Caffieri va tallar mobles de distintes classes, i portes i marcs per a pintures, que tot seguit eren primorosament daurats, mostrant en aquesta labor artística una delicade-sa i abundor de concepte i una exe-cució tan perfecta, que així s'explica que fossin tan sol·licitats els seus tre-balls.

Totes les obres de Caffieri podien imprimir el segell de l'elegància i la distinció aristocràtica. Per la seva inventiva, sens dubte, fou cridat a Dunkerque per tal que fes les popes de les naus; i allí es va estar fins l'any 1714, en què retornà a París, on va morir dos anys després. En el mobiliari dels palaus de Versalles i de les Tuilleries, hi havia moltes obres de Caffieri.

Leupatre, escultor, com ja havem dit, i a més a més, arquitecte, exer-ci, principalment pels seus gravats, una gran influència, en els seus con-temporanis.

Un nou canvi en el gust del mo-biliari, es produïu als darrers anys del regnat de Lluís XIV; i vingué, més tard, el famós estil anomenat Lluís XV.

Canuda, 16

JAUME HOMS

Canuda, 16

Teléfono, 1278
-A.

En l'any 1880 quan fou consti-tuida la societat Homs i Giralt, la qual va durar cinc anys i fou la que fundà aquest establiment.

A la dissolució de la societat el senyor Giralt va continuar en aquest establiment. El senyor Homs es traslladà al carrer de Pelayo, on esti-gué instal·lat durant vint-i-cinc anys, i acreditat el seu gust selecte dintre els límits de la indústria del mo-ble.

Després traspasà l'establiment i es retirà del negoci. Però, en passar el temps, el senyor Homs, erronant sens dubte el seu antic negoci, que li permetia desenvolupar tot el seu art magnífic i aprofità l'ocasió de poder tornar a adquirir el seu primer establiment del carrer de la Canu-da, número 16, tornà a la seva in-dústria, col·locà en poc temps la ca-sa Homs al seu lloc definitiu i de-mostrà el seu geni excepcionalment d'artista únic en la construcció de mobles.

En l'Exposició del Moble, de tan grata recordança, celebrada als Pa-laus de Montjuich, aconseguí la ca-sa Homs la cobejada Medalla d'Ho-nor, atorgada justament per les se-ves régies instal·lacions dignes de la més elegant i luxosa mansió.

Dins la seva indústria és aque-sta casa la que més mestratge ha demostrat i competeix amb avantat-ge totes les del ram.

A més, els preus establerts per la direcció, en relació sempre amb la categoria del moble, són una garan-tia absoluta que tenen en compte els compradors.

Tot, en conjunt, dona per resultat que el públic continua dispensant el favor a la casa Homs, en la qual troba sempre un immens assortit de mobles de totes classes i estils a preus reduïts.

Els MOBLES HOMS són els preferits per tothom en els seus models originals i la seva sòlida construcció. Els nostres preus de gran reclam poden competir amb els de les grans liquidacions.

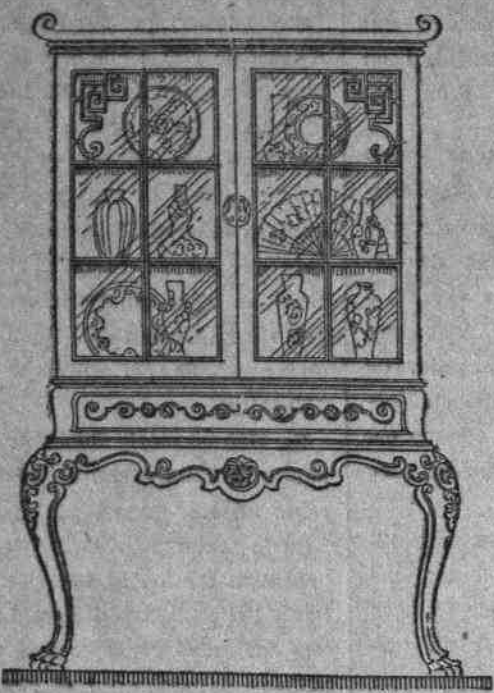
MOBLES : DECORACIÓ : JAUME HOMS

CARRER DE LA CANUDA, 16

SALMERON, 102

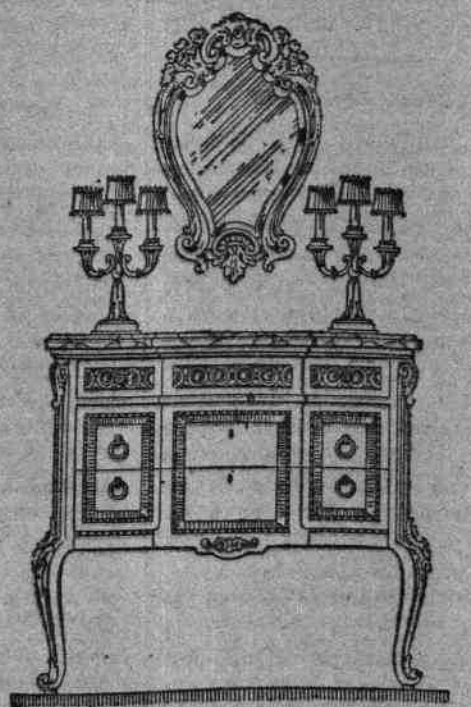
A. FORNONS

SALMERON, 102

Fàbrica i Exposició de Mobles i Decoració

Unica casa a Espanya que pot servir, en qualsevol moment, frisos complets per importants que siguin

ES PROJECTEN i construeixen mobles especials que es sol·licitin

COMAS I C.^{IA} EN C.^{TA}

MOBLES - DECORACIÓ INTERIOR
REPRODUCCIONS
MOBLES ARTÍSTICS I ESPECIALS
PER A ANTIGUITATS

Passeig de Gràcia, 2, i Ronda Sant Pere, 1. - Telèfon 4592 A

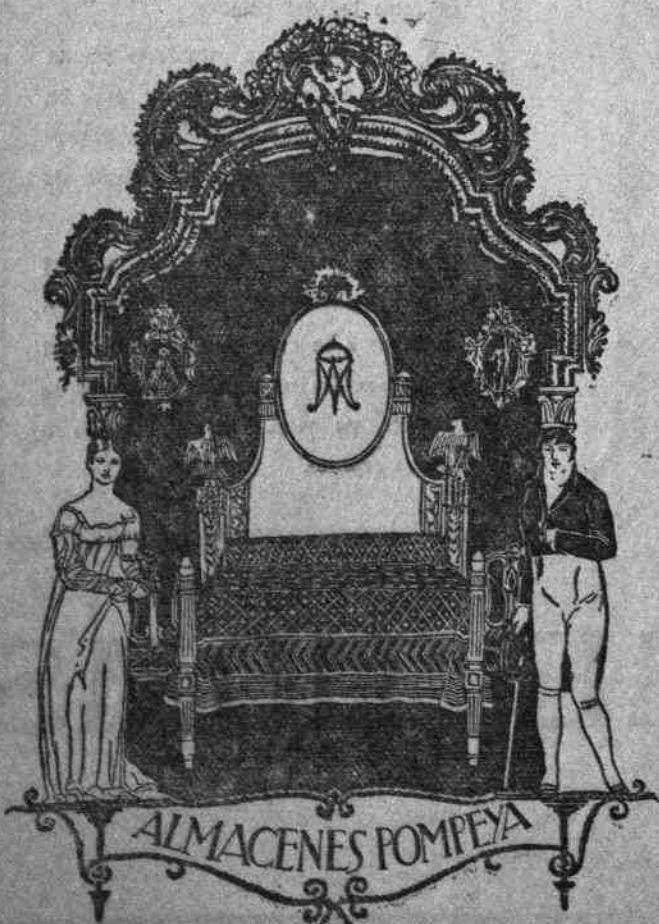
Mobles corbats - Ebenisteria - Tapisseria - Cortinatges
SECCIONS ESPECIALS PER A L'ART RELIGIÓS :: IMATGES RELLEUS

ANTIGA CASA THONET

FLORENCI CASTELLTORT

Pelayo, número 40 - BARCELONA - Telèfon número 2320 A

Gran varietat en mobles per a despatx sistema americà

“Almacenes Pompeya”

MOBLES :: INSTAL·LACIONS
DECORACIÓ :: UTILLATGE
PER A OFICINES SISTEMA AMERICÀ

SALMERON, 75

Telèfon G. 1746

La situació actual

Una nota oficiosa sobre l'impost d'utilitats. — L'actitud del Govern enfront de certes campanyes de Barcelona.

Madrid, 28. — A l'Oficina d'Informació i Censura han facilitat la següent nota oficiosa:

Entre les nombroses persones i representacions que acudiren ayer a la Presidència del Consell, fueron recibidas por el jefe del Gobierno una comisión de la federación de contramasteres El Radium, y otra de la Asociación d'Obreros de la Prensa diaria, ambas de Barcelona, y con el propósito de exponer al Presidente los daños que a juicio de ellos se derivan de la aplicación del precepto de la ley de utilidades, que grava con el 350 por ciento, los jornales que alcanzan un límite de tres mil docientos cincuenta pesetas anuales.

El jefe del Gobierno escuchó a dichas comisiones con detenimiento y recogió interesantes informes del funcionamiento y relaciones entre el capital y el trabajo en la industria, fabrica, de los que ha solicitado una ampliación para estudiarlos y atenderlos, en lo que tengan de justo, mediante el debido contraste con la opinión de personas doctas en la materia.

De tal estudio, acaso puedan deducirse en su día transformaciones y modalidades del impuesto, que sin descargar al obrero que alcanza cierto sueldo, efectivamente insuficiente para la vida, como pasa a la mayoría de los funcionarios civiles y militares, clero, pensionistas, magisterio, de la obligación ciudadana de contribuir a las cargas del Estado en buena parte destinadas al mantenimiento de la producción y otras atenciones, hagan más fácil el cobro de los impuestos que se señalan.

Al mismo tiempo el jefe del Gobierno, ha hablado de la imposibilidad de suspender ni modificar, por ahora, la aplicación del decreto ley, que sobre consideración justa y acertada, hay razones de moral, en relación con las demás clases contribuyentes para mantenerlo, y por que además, sabe se ha iniciado una campaña de tonos violentos en Barcelona, ante la cual el Gobierno se ve obligado antes que a nada a sostener el principio de autoridad, respecto a lo cual ha dado categorías instrucciones a las autoridades.

El Gobierno, decidido a llevar a la legislación del Trabajo, las mejoras posibles, no lo está menos a considerar que los obreros no pueden estar exentos de obligaciones sociales y cargas fiscales, más que los que perciban jornales por bajo del tipo marcado.

Es de reconocer que las personas que componían la comisión recibida por el Presidente, se han producido en términos de razón y compostura, que predisponen mucho en su favor, pero no han podido llevar a la modificación de un madurado criterio de gobierno, que tiene sólidos fundamentos, además del de equidad fiscal, para ser mantenido.

El gobierno espera que las organizaciones obreras tendrán capacidad para estudiar los problemas políticos y económicos nacionales, y sabrán aceptar en la misma parte de ella a que afecte el sacrificio que representa esta nueva disposición que seguramente facilitará el camino que ha de conducir a la más pronta implantación de reformas sociales que el Ministerio del Trabajo estudia y que han de fundarse no sólo en la existencia de recursos, indispensables para ello, sino en la determinación de la condición jurídica del obrero, para quien no puede ser todo protección y derecho, sin la contrapartida de deberes a cumplir, que es lo que conjuntamente define el elemento ciudadano.

Els tractats de Comerç

Madrid, 28. — El president del Consell estudia actualment els aspectes aranzuelaris de tractats de comerç concertats amb anterioritat al seu adveniment al poder.

La fusió de l'Ateneu i el Círcol de Belles Arts

Madrid, 28. — El Govern ha decidit mostrar-se neutral en l'assumpte d'una fusió que ha passat a través de la projectada fusió de l'Ateneu amb el Círcol de Belles Arts.

En cas de fusió voluntària, la fórmula econòmica seria d'unificar les subvencions que regiren en el pressupost anterior, ja que aniran a parar a unes mateixes mans, i en cas que s'acordi per les juntes

respectives la fusió, el Consell de ministres tractarà de la demanda d'aquells que ha formulat el Círcol de Belles Arts, per a poder sostenir el manteniment de la Societat.

Un pagament del govern alemany

Madrid, 28. — El Govern alemany, tenia un crèdit amb el Govern espanyol, per despeses ocasionades per internament dels subdits alemanys, que en esclatar la guerra europea es trobaven al Cameroun.

El Govern alemany, per conducte de l'ambaixador ha abonat el primer termini, de tres milions de marcs or, i ha anunciat el pagament d'un altre termini fins a l'extinció de l'impost del crèdit.

L'impost d'utilitats i els contramasteres de Barcelona.

Madrid, 28. — Una delegació de la secció de contramasteres de Barcelona, El Radium, exposa ant passada al cap del Govern determinades peticions relacionades amb el pagament d'impost d'utilitats.

Una conferència

Madrid, 28. — El ministre de la Governació ha conferenciat extensament aquest matí amb el director general de Seguretat.

Metge auxiliar de Barcelona

Madrid, 28. — Ha estat nomenada metge auxiliar interina de Barcelona, donya Dolores Pujals Martínez, amb la gratificació anual de 3.000 pesetas.

Despatx del Cap del Govern i visites

Madrid, 28. — El cap del Govern ha despatxat amb els ministres de Finances i Foment, amb l'encarregat del despatx del ministeri de la Guerra, amb el director general de Comunicacions, amb el vice-president del Consell de l'Economia Nacional i amb el secretari del gabinet diplomàtic del ministeri d'Estat, senyor Ramirez Montesinos.

L'han visitat els generals Franco i Bermúdez de Castro.

A la tarda ha visitat els terrenys de Mautes acompanyat del duc d'Alba i del senyor Castillejos de la Junta d'investigacions científiques.

Visites als Ministres

Madrid, 28. — El ministre de Finances ha rebut una comissió de llavors d'automòbils de Múrcia, la qual li ha parlat d'assumptes relacionats amb la tributació.

També ha rebut dues comissions d'obres de Barcelona, les quals li han parlat de l'impost d'utilitats.

El ministre del Treball ha rebut la visita dels comtes d'Alta i Asalto i de l'alcalde d'Astorga, el qual li ha interessat diversos assumptes relacionats amb la construcció de cases barates en aquella ciutat.

Conferència de Vellellano sobre el règim de les grans ciutats

Madrid, 28. — L'ex-alcalde de Madrid, comte de Vellellano, ha dissortat aquesta nit a la Casa de l'Estudiant sobre «El règim de govern a les grans ciutats».

Començà advertint que no era el seu propòsit tractar cap tema de caràcter polític, defensat el règim de certa municipalitat, ja a judici seu, ha d'esser respectat pel Poder públic que la crea.

Es declarà seguidor de les idees de don Antoni Maura, i entra seguidament en el que constitueix el tema de la seva disertació.

Llegí dades estadístiques, demostratives de l'enorme creixença de població a les principals ciutats del món i de l'augment progressiu dels grans nuclis de veïnat.

Es aquest avui — diu — un problema general al món i és objecte de preocupació, perquè les immenses ciutats han arribat a constituir en relació amb el llur govern, veritables Estats.

Explica que les ciutats vingueren a constituir el camp de les lluites polítiques; però entén que els problemes de la ciutat, més que polítics, són de realitat material i vives.

S'ha pensat repetides vegades en crear mètodes nous per al govern de les ciutats, i han estat els anglosaxons els qui més s'han distingit en això, en idear concentrar el Poder municipal en una sola mà, o en diverses, a la manera dels consells de les grans companyies.

No creu pertinent fer abstracció dels ideals polítics en el govern de les ciutats, però és perillós donar als ideals idealistes preponderància.

En canvi no cal establir diferències entre ciutadans, per a fixar la manera de realitzar les obres municipals, puix no poden assenyalarse diferències en punts que són purament tècnics.

Per tant no creu que sobre això no puguin basarse unes eleccions múltiples.

Cris que ha de respectar-se l'Estatut municipal; i passa a examinar els regims seguits en altres nacions, per a deduir que l'Estatut espanyol és excel·lent.

Tota a continuació, de quina manera hauria d'organitzar-se, a judici seu, els governs municipals, i presenta els següents sistemes: per consell obert; per als municipis de 5.000 ànimes, el règim de Comissió; per als de 5.000 a 10.000 ànimes, centralització del poder públic; que imposi una dictadura municipal, a l'estil de la «podestà» italiana, càrrec que podria ésser exercit per secretaris municipals elegits per oposició; al governador de la província podria nomenar en cas necessari, adjunts que formessin un consell. Per a municipis de 10.000 a 20.000 ànimes, règim mixt, de comissió i de gerència; per a municipis de 20.000 a 100.000 ànimes, una «podestà» a la manera italiana; tipus de ciutat, Consell elegible amb facultat de nomenar alcalde a «podestà» entre els regidors o electors.

A Madrid — afegeix el comte de Vellellano — es requereix en primer terme la supressió del Govern civil, i traspassar les seves obligacions a l'Ajuntament; supressió, com a la resta d'Espanya, de la Diputació provincial; i aneixin dels pobles propers el centre d'Ajuntaments dels quals quedés la vida municipal madrilenya.

L'Ajuntament tindria facultats governatives i municipals: l'alcalde seria nomenat pel rei i actuaria com a president, que proposaria el nomenament de deu caps de servei amb els quals governaria. El ple, elegit per sufragi, fiscalitzaria els actes de la Comissió de Govern; però aquesta fiscalització es faria pel sistema de revisió. Els actes dels caps de servei serien sotmesos al referèndum, i la vida municipal no s'interrumpiria.

Diu que la vida municipal de Madrid excedeix avui de la capacitat material dels Ajuntaments que se succeïxen; que la llei d'urbanització ha d'eliminar dels Poders públics; que no són problemes municipals la ciutat dels cementiris, la depuració de les aigües residuals; el proveïment d'aigües potables; la mendicitat i les concessions tramviàries i ferroviàries. Aquestes — diu — són problemes generals.

Terminà la seva disertació entonant un cant a la ciutat moderna, nomenada per tots, dotada de tots els serveis d'ordre espiritual i material que són necessaris per a la vida; i preceptuà, per a l'èxit, el bon desig i el desinterès de tots els ciutadans.

Fou molt aplaudit.

La qüestió de l'Ateneu de Madrid. — Resposta de la Junta

Madrid, 27. — Com ja es va anunciar, nombrosos socis de l'Ateneu elevaren un escrit a la Junta directiva demanant que no es prengués cap acció referent a la fusió amb el Círcol de Belles Arts i que convingués jurar gènere per tal que tots els ateneïstes contrariats a tal projecte poguessin exposar les causes de llur actitud.

La Junta directiva hi contestà als signants en el sentit que ha estat sempre el seu propòsit de sol·licitar l'oportunitat del cap del Govern per a rebre l'assemblea general tan aviat com finalitzin les negociacions que realitzen els elements directius d'ambdues entitats.

L'ambició que impera a l'Ateneu és contrari en absolut a la fusió, i són també molts els antics socis que havent-se donat de baixa, ara demanen el reintegrament a poder així oposar-se a la fusió quan es discuteixi aquest assumpte.

Aquesta nit, a les vuit, s'han unit a l'Ateneu de Madrid molts signants i han convingut que una comissió sol·liciti ésser rebuda pel general Primo de Rivera per a exposar-li algunes anomalies que se suposen contràries a l'esperit de la real ordre que és pública arran del nomenament dels actuals elements directius.

La comissió d'antics socis ateneïstes, cas d'èsser rebuda pel cap del Govern, li farà lliurament d'un document en el qual es demana la normalització de la vida de l'Ateneu de conformitat amb el que disposa la real ordre susdita.

Premi «Maria Guerrero»

Madrid, 28. — Per a perpetuar el record de donya Maria Guerrero, el Centre de Fills de Madrid crea el premi «Maria Guerrero», que s'atorgarà a l'autor o actors que en el transcurs de l'any se'l mereixi.

A aquest efecte, anualment, es constituirà un jurat compost de sis membres, cada un dels quals representarà el Sindicat d'Actors, Societat d'Actors, Círcol de Belles Arts, Associació de la Premsa, Associació d'Empresaris i Centre de Fills de Madrid.

El jurat proposarà una terna de candidats perquè el veredict del públic en destini un en definitiva.

El retorn de trofeus a Cuba

Madrid, 28. — Demà passat es lliurarà a l'ambaixador de Cuba pel Director del Museu d'Artilleria, els trofeus d'aquella nació que el govern d'Espanya torna.

Acords de l'Acadèmia de la Història

Madrid, 28. — En la sessió celebrada per l'Acadèmia de la Història s'acorda continuar la monumental obra «Espanya Sagrada», començada pel P. Flores, continuada per altres religiosos, però que fa molts anys que estava interrompuda.

Aprovà un dictamen de la ponència sobre el Centenari de Felip II, en el qual es proposa la publicació

DIMARTS:

L'ESPERANÇA EN LA PENÚRIA

per

JOSEP CARNER

LA REFORMA AGRÀRIA

A CATALUNYA

segons

D. RAIMON D'ABADAL

DIMECRES:

ESPIGOLAIRES

TEATRALS

per

PRUDENCI BERTRANA

PRODIGALITAT

I ECONOMIA

per

GINA LOMBROSO

DIJOUS:

FOIX

per

JOAN SANTAMARIA

AVIAT:

SARAH BERNHARDT

I ELEONORA DUSE

per

GABRIEL D'ANNUNZIO

EL CAS DEL SOCIALISME

per

RAMSAY MACDONALD

Ex-Primer Ministre de la Gran Bretanya.

CONTRA EL SOCIALISME

per

WINSTON CHURCHILL

Ministre de Finances de la Gran Bretanya.

d'un llibre intitulat «Contribució al estudi de la cultura espanyola en la època de Felip II» i don Felip Torres.

«Les relacions de Felip II amb el príncep Carles».

Es dissenja una ponència per a l'estudi dels assumptes que ha sotmès a estudi de l'Acadèmia la Direcció de Belles Arts sobre un permís sol·licitat per una institució de Museos de Washington per a obtenir fotògrafs dels nostres arxius.

Per a representar l'Acadèmia en el Congrés de l'Institut d'Alts Estudis Històrics del Marroc, foren designats els acadèmics corresponents a Tànger, senyors Ramirez Suárez Benita i a Ruiz Orsola.

Foren elegits acadèmics corresponents el senyor Bosch Gimpera, de Barcelona, i l'italià Baracchi.

— — — — —

L'enterrament de Rafel Llussà

Ahir al matí es va fer el sepell dels cos del nostre bon amic i antic company En Rafel Llussà i Ferran.

Va ésser una gran manifestació de dol que va evidenciar les grans simpaties que gaudia entre tots els nostres amics.

El cadàver anava recollit dins d'una luxosa caixa mortuòria. La Comunitat de la parròquia de Sant Pere li va cantar absoltes davant de la casa, al temple i a prop de l'Arc de Triomf, on el següent prougué comiat del cap de dol. Aquest era presidit pel lemeut patriarcal En Francesc Cambó, acompanyat del difunt, el senyor P. Cunyat d'En Llussà, i nebots i cosins i altres persones de la família, a la qual acompanyava el Pare caputí Fra Antoni de Barcelona.

El concurs era format per distingides personalitats, bons amics nostres.

Entre aquests nombrosos concurs vam poder veure els senyors següents, i demanem perdó per les omissions involuntàries i inevitables:

Ventosa i Calvell, Puig i Cadafalch, Duran i Ventosa, Rahola (P.), Valles i Pujals, Rosés (G.), doctor Trias de Bes, Mirasol, Soler i March, doctor Rocas Balbier, Velliss, Regent (J.), Bastos (F.), Jesús Cambó, Estelrich, Agulló (F.), Casals, Gervà, Llaudet, Mestre, Gay de Montbell, J. M. Bonafant, Joan Maluquer, Par (A.), Isamat, Damià Mateu, Gonal Arús, Clapés, Berenguer, Aland, Masó i i Torrents, Casas-Carbó, doctor Joan Freixas, Jaume Freixas, doctor Puig i Sureda, doctor Claramunt, Galbany (J.), Joaquim Bringué, Camps, Artigues, Dalmau, Ginestra, Rogé, Martorell, Puges, Bulart, Lafont, Gibert, Costa de Besolí, Ribes, Pradell, Rafel Vidal, Clavell, Belaguer, Farnades, Gonal Massé, Pi, Quer, Sallera, Audet, Marvà Rosal, Carabén, Bassa, Almirall, López Sa, Caradó, Tifon, Llera, Pellicana, Ardun, Pagés i Rueda, Costa i Deu, Aliborch, etc., etc.

Després de prendre comiat del cap del dol van ésser molts els qui el van acompanyar fins al Cementiri de Vall de la Reina, on va rebre terra sagrada.

A la seva desfilada, al nostre dilecte amic senyor Cambó, a tota la família, els reterrem el nostre més sincer condol i els acompanyem a pregar a Déu que es digni admetre el difunt a la seva Santa Glòria.

— — — — —

Diputació

El senyor Mitja ha estat nomenat diputat honorari de la Corona.

L'Ajuntament de Sabadell ha pres l'acord de donar el nom de Comte de Montseny a un carrer d'aquella ciutat.

La Societat Protectora d'Animals i Plantes ha acordat nomenar president honorari al president de la Diputació en argument a les atencions que el senyor Mitja va dispensar als membres que van concorrer al III Congrés Internacional de Societats Protectores celebrat darrerament.

De les terres catalanes

LLEYDA

Diverses noves

La casa Citroën ha lliurat a la Creu Roja l'automòbil d'ambulància sanitària que li fou encarregat.

El secretari de la Junta Provincial de Beneficència ha lliurat al Montepio el xec de 1.068 pessetes a que puja el pagament de les pàreres de les robes desmenyorades per compte de l'Estat fins al dia 23 de febrer.

Ha estat assistida a la Casa de Socors Maria Estelló González, de 47 anys, natural de Sant Jorje (Castelló), qui sofrí un atac epilèptic a la via pública.

Ha quedat obert en aquesta sucursal del Banc d'Espanya, un compte corrent a nom de l'Escola d'aprenentatge industrial.

Com a primera partida han ingressat 18.000 pessetes, import líquid de la subvenció atorgada per la Diputació, corresponent a l'any passat.

S'espera que l'Ajuntament d'aquesta capital hi ingressi la quantitat oferta en aquest sentit, i també la que oferi el ministre del Treball.

El governador civil, com a president de la Junta de Proveïments ha multat alguns fletgers per defraudació en el pes.

Josep Arpengué Bernaus ha presentat al Govern civil una instància, acompanyada del corresponent projecte, sol·licitant un aprofitament d'aigües del riu Llobregat, amb destí al regadiu d'una finca anomenada «La Garriga», situada en el terme municipal de Pons.

Abans d'ahir, la Junta de Govern de la Creu Roja es va reunir per tal de posar a la disposició del president de la Diputació, l'auto-ambulància per al trasllat dels malalts de l'Hospital de Santa Maria al Nou.

També acordà fer dil·luns, a la tarda, la recepció del nou cotxe ambulància comprat.

TARRAGONA

Dol

Ha produït dol general la mort ocorreguda a Barcelona del senyor Puig i Vallès.

Distintió

Ha estat concedida la medalla d'or i diploma del gran premi, del certamen de Nadal de Madrid, al president de l'Associació de la Primsa de Tarragona.

Moviment del port

Entrades: el vapor «Cabo Tortosa», procedent de Genova, de trànsit; «San Miguel», d'Oso, amb nitrat; «Cabo Blanco», de Marsella, amb càrrega general.

Sortides: els vapors «Cabo Tortosa», cap a Buenos Aires; «San Miguel», cap a Oso; «Cabo Blanco», cap a Bilbao. Tots tres amb arrega general; «Penelope», cap a València; «Atenea», cap a Barcelona. Ambdós de trànsit; «Froixas II», cap a Certe, amb vi; «Verge del Remet», cap a Sant Carles, en llast.

Altres noves

Avui, l'Esbart dansaire de l'Harmònia d'aquesta ciutat, anirà a Reus a representar el programa d'En Joan Ramon Mateu i Pere Figueras.

El primer resultat amb una lesió a l'orella produïda per una mossegada que li dona el seu contrincent.

Ha sortit cap a Barcelona una comissió de les forces vives de la ciutat, presidida per l'alcalde, amb l'objecte de conferenciar amb el sot-director de la Companyia de Ferrocarrils del Nord, don Enric Grasset, sobre l'estació Central i d'altres assumptes ferroviaris, que interessin Tarragona.

De pas cap a l'Elx, és actiu el capità general senyor Barrera.

GIRONA

Diverses noves

Avui, al saló de sessions de l'Ajuntament, i amb assistència de les autoritats provincials i locals, es celebrà la inauguració del tribunal tutelar per a nols.

L'Ajuntament d'aquesta capital, ha acordat gestionar l'adquisició d'un solar per a construir una casa-caserna per a la guàrdia civil.

La proposició serà presentada a l'aprovació del ple.

També ha acordat procedir a l'aranjament de les voreres i empedrat de la Rambla de Mossèn Verdaguier. L'empresa del teatre Albeniz ha pres l'acord de reconstruir l'escenari.

La guàrdia civil de Cervà de Ter ha proposat que li sigui retirat el nomenament i carnet de guàrdia jurat a Enric Espanyol Pineda, per haver formulat denúncies falses contra Josep Figueras, de Sant Andreu de Ter, i Salvador Tudor i Josep Sala, de Cervà de Ter.

A l'Alguayua ha estat robat un carro al veí Pere Dalmau.

El bariton Josep Canudas, durant una representació, es lesionà.

Treballant dies passats al Teatre Principal d'Alcalá, el bariton barceloní Josep Canudas, en fer «mutis» després de repetir el próleg de l'Òpera «Pagliacci», va topar amb un bastidor i rebé un cop tan fort al cap que caigué a terra sense sentit.

Traslladat al seu «camerino», el bariton Canudas fou assistit pels doctors Claverieta, Campos d'Espanya i Evarist Manero.

En Josep Canudas, una vegada retornat i auxiliat, pogué continuar la representació.

Segons el diagnòstic facultatiu, presentava símptomes de commoció cerebral i contusions a la barba i front.

Sortosament, l'estat de Josep Canudas és del tot satisfactori i ha pogut continuar la seva «tournee», la qual cosa celebrem de tot cor.

La Costa

CANET DE MAR. — Sota el títol «Visions del Cristianisme» següent el cursat al Centre Moral i Instruccional.

Avui, diumenge, tindrà lloc la 11a tercera: «Els Concilis». Professor, Doctor don Joaquim Forns Blanch, prevere, catedràtic del Seminari de Girona.

Questionari:

I. Doctrina sobre els Concilis. — Quina cosa s'entén per Concili. — Diverses classes de Concilis: General o Eucumenic, Nacional, Provincial. — Qui té més autoritat, el Concili General o el Papa? — Un pensament de Chesterton. — Il·lustrat amb una anècdota.

II. Els grans Concilis de l'Església. — Nicea, o la divinitat de Jesucrist. — Constantinoble, o la divinitat de l'Esperit Sant. — Efeso, o la maternitat divina de Maria, Calcedònia, o Jesucrist Deu-Home. — Trento, o Fe, Esperança i Caritat. — Vaticà, o la infalibilitat de Papa.

III. Breus somataris. — L'or és prova en el foc; l'origen diví de l'Església, en les heretiques. — Un gran mal de la nostra època. — Confiança... i amunt!

Les notes cantaran «La Vierge brésante», de César Franck; els homes, «Nostre Cant», de Morera; i tots junts, «Emporda i Rosselló», d'Enric Morera.

Les notes representaran el bell quadre plàstic «La Mare de Déu quan era xiqueta».

Notes. — Les lliçons són solament per als grans.

Queda absolutament prohibida l'entrada als menors de 15 anys, encara que vagin acompanyats dels seus pares.

L'acte començarà a les sis de la tarda.

Vallès

RUBÍ. — La festa del repartiment de premis del concurs de Pessebres d'enguany serà el dia 5 de febrer vinent, i no el dia de la Candelera, com s'havia anunciat i es feia els últims anys. L'ajornament s'ha fet per a poder donar més relleu a aquesta festa, tota vegada que hi haurà ballada de sardanes a càrrec de la còleguda còpia La Principal del Vallès, de Sabadell, número estimable, que organitza al Casal Popular, com el programa d'anys anteriors no hi constava. La vetllada que, com les sardanes, tindrà lloc al Casal Popular, constarà d'un escollidíssim concert de Nadalencs que donarà la «Schola Cantorum», que dirigirà encertadament el mestre Magi Ramonell. Es faran també alguns parlaments per components del jurat qualificador, i es publicarà el veredict. Seguidament es procedirà al repartiment de premis. Promet constituir un edecament aquesta diada, altra fita digna de l'ambient popular pessebrista tan arrelat a la nostra vila.

El Celler Cooperatiu de Rubí ha venut una partida de vi a 40 pessetes, preu força acceptable en què es manté i que ajuda a minvar els efectes de la crisi que hom pateix.

Per al cicle de conferències Quaresmals que organitza al Casal Popular, com cita la alguns noms de competents personalitats, entre elles En Manuel de Montoliu, signant del «Breuari Crític» de LA VEU DE CATALUNYA; En Francesc Mas

La mort de Blasco Ibáñez

Moments pretèrits de la vida del novel·lista

Com va escriure Blasco Ibáñez "La Barraca" i com la va publicar

La història de la famosa novel·la contada pel seu autor

Els llocs descrits per Blasco. — Un conte escrit en un amagatall. — L'acció política i periodística de l'autor de "La Barraca". — A la Redacció d'"El Pueblo". — Blasco escriu la novel·la famosa. — Un fullot i una edició de 700 exemplars. — "La Barraca" traduïda al francès. — El gran èxit de la novel·la. — Edicions i traduccions nombroses. — Un milió d'exemplars. — Records.

En el meu recent viatge a València, he volgut visitar de nou els llocs descrits per Blasco Ibáñez en la seva admirable novel·la "La Barraca", traduïda de poc al català. He recorregut l'horitzó d'Alborada, principal escenari del drama; he passat pel davant de les blanques barracues, que encara es redueixen en mig dels camps; he travessat el barranc de Carraxet, i l'ampolla s'ha vorejada de canyars; he anat a la plaça d'Alborada i a la Font de la Reina; i he entrat a la taverna de "Copa", que encara existeix. He vist la casa del Gran, on Blasco Ibáñez es va anagar l'any 1895, fugint de la persecució del govern i on va escriure un conte que li serví després de base per bastir "La Barraca", i he vist la Redacció del diari "El Pueblo" i la mateixa sala on el novel·lista escriu la seva novel·la gloriosa.

UN CONTE ESCRIT EN UN AMAGATALL
Blasco Ibáñez ens havia contat — ho havia explicat a molts — com va escriure "La Barraca". L'interès relatiu del gran novel·lista fa revivir uns moments llunyans i al·lògens de la seva vida d'escriptor i de polític.

"La Barraca" — explicava Blasco Ibáñez — fou, primer, un conte inèdit, que va estar perdut molt de temps i que va escriure en lloc i circumstàncies ben especials.

A mitjan any 1895 vaig veure obligat a fugir de València, després d'una manifestació contra la guerra colonial, la qual degenerà en moviment sediciós i donà origen a una topada dels manifestants amb la força pública.

Em perseguiren les autoritats com a presumpte autor d'aquest succeït, i durant uns dies vaig viure amagat, canviant diversos vegades de refugi, mentre els meus amics em preparaven l'embarcament en un vaixell que anava a marxar cap a Itàlia.

Un dels meus amagatalls foren les golfes d'un magatzem de vins, situat a prop del port, propietat d'un jove republicà, qui vivia amb la seva mare.

També em vist un gran assortit de mobles de tots els estils i categories, així com mobles de gran fantasia i articles d'art per a presentació.

Pero, el que més ha cridat la nostra atenció, ha estat la secció especial destinada a imatges i escultures religioses, amb talls de fusta de l'antiga i acreditada casa Esteve i C^a, de la qual En Florenci Castellort és el dipositiari exclusiu.

periòdic de combat, que per no poder pagar el redactor, encarregat del servei telegràfic, es veia obligat a dirigir a treballar fins a la matinada, fins que redactats els últims telegrames i ajustat el diari en pàgines, entrava finalment en màquina. Sols en aquella hora, fatigat de tota una nit de monòton treball periodístic, podia dedicar-me a la tasca creadora del novel·lista.

Sota la llum violeta de l'alba o el resplendor d'un sol just nat, vaig anar escrivint els dos capítols de la meua novel·la. Mai no he treballat amb tant de cansament físic i un entusiasme tan fort. Vaig esborrar el títol del conte primitiu. Em semblava millor donar a la nova novel·la el seu títol actual: "La Barraca".

LA PUBLICACIÓ DE "LA BARRACA"
Primerament, "La Barraca", es va publicar en el fullot d'"El Pueblo", i passà gairebé inadvertida. Els meus valents amics, els lectors del diari, sols pensaven en el triomf de la República, i no els interessava gran cosa uns llibres entre llauradors, rústecs i personatges als quals contemplaven tothora de ben a prop.

Després, Francesc Sempere, el meu company d'empreses editorials, que iniciava aleshores la seva carrera i era encara llibrer de vell, publicà una edició de "La Barraca" de 700 exemplars, al preu d'una pesseta. Tampoc no fou considerable l'èxit d'aquesta edició. Crec que no es venien més de 500 exemplars.

LA TRADUCCIÓ DE "LA BARRACA" AL FRANCÈS
Atrafegat en treballar per les meves idees polítiques — seguí dient Blasco Ibáñez — no em preocupava la sort editorial de la meua novel·la; i uns mesos després vaig rebre una carta de M. Hérèle, professor del Liceu de Bayona. Jo ignorava aleshores que M. Hérèle era cèlebre a França com a traductor, després d'haver traduït al francès les obres de D'Annunzio i altres autors italians. Em demanava autorització per traduir "La Barraca", i explicava la casualitat que li permetia conèixer la meua novel·la. Una data de festa va donar de Bayona a Sant Sebastià, i esperant l'hora de la tornada, ocells entrà en una llibreria per adquirir un llibre qualsevol i llegir-lo assegut a la terrassa d'un cafè. El llibre que va comprar fou "La Barraca", i, interessat per la lectura, M. Hérèle, quasi perd el tren.

Amh la desproporció que ens caracteritza a molts en la qüestió de la puntualitat de la correspondència, vaig deixar sense resposta la carta de l'esmentat professor. Tormentat i preocupat, abassegat pels accidents de la meua vida de propagandista. Però M. Hérèle, incansable en el seu propòsit, va repetir les seves cartes. Jo, tots els matins em deia: "Hauràs de contestar a aquest escriptor francès. D'aviu no passa que no li escriguis".

I sempre una reunió política, un viatge o un incident revolucionari de conseqüències molestes, em privava d'escriure el meu futur traductor. Finalment, li vaig poder trametre quatre ratlles autoritzant-lo per fer la traducció, i ja no m'en vaig recordar més.

Un dia, els diaris de Madrid anunciaven en llurs telegrames de París, que s'havia publicat la traducció de "La Barraca", novel·la del diputat republicà Blasco Ibáñez, amb un èxit editorial enorme, i els primers crítics de França parlaven amb elogi de l'obra.

LA FAMA DE "LA BARRACA"
"La Barraca", que, com he dit, aparegué en una edició en castellà de 700 exemplars — dels quals sols se'n vengueren 500, la major part a València, i que no va merxar, en publicar-se, altra salutació que unes poques paraules dels crítics d'aquell temps — passà de sobte a ésser una novel·la cèlebre. L'il·lustre periodista Miquel Moya la publicà en el fullot d'"El Liberal"; i després començà a pujar d'edició en edició, fins arribar a la xifra actual de 100.000 exemplars, legals, i diu legals perquè a Amèrica s'han fet nombroses edicions d'aquesta obra sense el meu permís.

A la traducció francesa de "La Barraca", varien seguir d'altres i d'altres, en tots els idiomes d'Europa. Si en sumen els exemplars de les nombroses versions estrangeres, passen, segurament, d'un milió.

ELS QUANTS DE LA PRIMERA EDICIÓ
I és bo de recordar — acabà dient Blasco Ibáñez — que de "La Barraca", en publicar-se per primera vegada en volum, es vengueren 500 exemplars, i el meu difunt amic Sempere i jo, ens repartírem 78 pessetes, guany líquid de l'obra, i si arribàvem a obtenir tal quantitat, fou gràcies a que aleshores les despeses d'impremta eren molt més econòmiques que en els temps actuals.

Aquesta és la història de "La Barraca".

EL FULLOT D'"EL PUEBLO", LA PRIMERA EDICIÓ DE "LA BARRACA"
Fins fa poc temps, fins que vaig adquirir una de les darreres edicions per treballar en la traducció, jo no tenia a la meua llibreria altres edicions de "La Barraca", que el fullot d'"El Pueblo", acuradament retallat per mi quan era noi i relligat després, i la primera edició de Sempere que valia una pesseta.

En aquesta relació Blasco Ibáñez diu que quan "La Barraca" es va publicar en el fullot d'"El Pueblo", va passar gairebé inadvertida i que de la primera edició sols es vengueren cinc cents exemplars. Aquests dos volums, com he dit, els conservo. Els records de la vida d'infant són records plens d'emoció i perdurables. Ara sento un xic la satisfacció d'haver estat un dels pocs col·leccionadors del fullot d'"El Pueblo", i un dels 500 compradors de "La Barraca", en l'època dels jocs i dels primers estudis i quan per comprar un llibre calia fer estalvis dels diners que em donaven per l'esmorzar o pel barret.

Aleshores no pensava que pogués arribar un dia en el qual jo hagués de traduir a la nostra llengua "La Barraca", però a ben seure, el fet de retallar el fullot d'"El Pueblo" — mai més he retallat cap altra fullot de cap diari — i el de comprar-me entre uns cinquanta compradors de la primera edició, tan escassa d'èxit, venia a ésser una mena d'adhesió, potser inconscient, a l'obra, després famosa, de Blasco Ibáñez, i una mena de protesta per la injustícia de no haver estat reconegut immediatament els seus mèrits.

Seguim aquests records d'infantesa, els més estimats, al meu pobre homenatge a la memòria del gran novel·lista.

MICHEL DURAN
Nasqué a València l'any 1867. Tenia, doncs, 61 anys.

Estudià alguna de les assignatures de Dret i aviat el cridà el periodisme. Figura en el partit republicà de València.

Als 18 anys publicà un sonet que li valgué sis mesos d'arrest. L'any 1890 hagué d'emigrar a França. Fundà, l'any 1891, l'actual diari "El Pueblo", a la seva ciutat natal. Adversari de la monarquia, hagué d'emigrar manes vegades per les seves campanyes periodístiques.

Sis vegades seguides, la ciutat de València el portà al Congrés dels Diputats. L'any 1903 prengué part activa a l'Assemblea de Castelló, on es constituí el partit de la Unió Republicana.

D'aquella època data el seu famós article "Al gasar", que fou denunciat als tribunals, i les llibres dels seus partidaris amb els del seu ex-company, Rodolfo Soriano.

L'any 1908 renuncià l'acta de diputat, i emprengué un viatge a l'Amèrica del Sud, d'on sortí el llibre "La Argentina i els seus grans", des d'aleshores es dedica de ple a la literatura.

En la seva producció, hi ha tres èpoques ben precisades: la primera, la millor literàriament, d'ambient, pot dir-se, a costura, valencianista, la segona, la menys pura artísticament, d'actuació i tendència verament social; i la tercera, per a ell la més productiva, d'escriptor universal.

Durant la gran guerra es distingí per les seves campanyes antigermàniques, les quals li valgueren diverses recompenses dels aliats.

Blasco Ibáñez ocupà un dels llocs més elevats entre els novel·listes contemporanis de fama universal. Ha estat anomenat "el Zola espanyol".

Es proposà fer una pintura artística de tots els estaments socials de València; d'aquí les seves novel·les "Arroz y tarlana", "Flor de mayo", "La Barraca", "Cañas y barro", "Cuentos valencianos", "Entre naranjos", pertany al gènere psicològic, i a l'històric-arqueològic "Sónnica la Cortesana".

Intentà arrelar a Espanya el gènere realista de Zola i Maupassant amb "La Cortesana", "El intruso", "La bodega", "La boda", "La maja desnuda", "La casa de todos", "Sangre y arena", "Los muertos mandan" i "Luna Benamor", on, dissortadament, palesà el seu sectarisme.

Té, a més a més, les col·leccions de contes "La condenada" i "Cuentos grises".

Les seves darreres novel·les són: "La vuelta al mundo de un novelista", "El papa del mar", "A los pies de Venus" i "Novelas de amor y de muerte".

Les seves novel·les han estat traduïdes gairebé a tots els idiomes del món.

L'any 1916 el govern francès nomenà a Vicens Blasco Ibáñez cavaller de la Legió d'Honor.

Els fets en què ha intervingut Blasco Ibáñez aquests darrers anys són prou coneguts de tothom.

LA PRIMERA NOTICIA DE LA MORT
Menton, 28. — L'escriptor espanyol Vicens Blasco Ibáñez ha mort. — Fabra.

SENYALS DE CONDOL, — EL QUE DIU "L'ÉCLAIREUR DE NICE"
Menton, 28. — En morir l'il·lustre escriptor Vicens Blasco Ibáñez, es trobava redactat de la seva esposa, de la seva filla, dels seus fills, dels seus amics i dels seus secrets.

La notícia de la seva mort ha circulat ràpidament per tota la regió, i ha estat incalculable la desfilla de persones que han acudit des de les primeres hores a la vila "Fontana Rosa" per a testimoniar el dolor.

El diari "L'Éclair de Nice", en la seva edició matinal, consagra moltes línies a donar compte de la mort de Blasco Ibáñez, de la personalitat del qual fa un xarador d'època.

Diu que quan retornà a poc de París, no parlava sinó de l'acabament del "Jardí del novel·lista", al qual dedicava molt del seu temps vaig, i la qual cosa pensava llegir als escriptors desvalguts.

Malgrat el seu mal estat de salut, no havia abandonat les seves tasques de novel·lista i havia començat, feia poc, dues noves novel·les: una sobre les darreres "Fabra" sobre la injustícia.

Notícies de la Península

El contingut de la Gaset

DISPOSICIONS DIVERSES
El respecte a la terra i als seus fruits
Madrid, 28. — La Gaset publica una Real ordre, la part dispositiva de la qual diu així:

Primer. — Per totes les autoritats governatives i municipals en funció de tals, per la guardia civil i en general per tots els agents de l'autoritat, el respecte a la terra i els seus fruits a favor d'aquells que ostentin el dret, mentre aquest no sigui revocat, per jutge o tribunal competent i la d'execució o veredicta que h'és emparat per la força pública.

Segon. — Els autors d'actes d'invasió, violència o destrucció de la propietat, serà immediatament detingut i posat a disposició de l'autoritat competent per a la imposició de la pena judicial o sanció governativa de que s'haguessin fet criminals.

Tercer. — Les autoritats subalternes que excitin les passions en el sentit de disposar de la propietat per mitjans ilegals o que realment per títols legítims ostentin el caràcter de propietaris, així com també aquelles altres autoritats que siguin negligents en la protecció i defensa del dret de propietat, seran jutjades amb tot rigor, el mateix en l'ordre judicial que en el governatiu i disciplinari.

Quart. — Del respecte als guardajurats particulars i agents d'autoritat de tota mena, vindran especialment salvaguardats, aplicant en tot cas les sancions que per resistència, desobediència o atemptat contra aquestes hagin meregut els infractors.

Cinquè. — Els governadors civils trametran amb urgència a la Direcció Social Agrària, fixats amb la major documentació i informació possible, dels casos que en llurs respectives províncies ofereixin anormalitats, assenyalant l'aspecte jurídic de cada cas referent a sentències recadades, inscripció en el registre de la propietat, pagament de contribucions, tradicions, usos i practiques i tot el que pugui tendir a la formació d'un judici previ, però el més complet possible de cada un d'aquells, sense que l'organització d'aquest estudi enteli o difereixi, sinó al contrari, mantingui i afirmi el dret i el respecte a la propietat, tal com es establí, mentre no es resolgui en cada assumpte altra cosa pels tribunals competents.

Andalusia
EL TEMPORAL AL MAR. — EFECTES A MALAGA
A última hora de la matinada començà a arribar notícies dels efectes causats pel temporal al mar.

Diverses embarcacions de pesca que sortiren a primeres hores de la nit per a la tasca foren sorpreses

ra que demà havia de començar el tiratge de la loteria monumental de "La Barraca". En aquesta edició tenia Blasco Ibáñez gran interès i fou posada en un sopar que tingueren a les Arenes Blasco, Josep Benlloch i el gerent de l'Editorial.

El Centre Republicà cançà les portes, posà la bandera a mig pal i endomassà de negre els balcons.

Les llistes col·locades a la Redacció d'"El Pueblo", la Casa de la Democràcia i l'Editorial Prometeu s'emplenaven ràpidament de signatures.

El telegraf funcionava constantment i Menton rebia felicitacions de conatrament i l'Editorial Prometeu s'emplenaven ràpidament de signatures.

Quan l'edició de Felicitats Azari ha sabut la mort de Blasco, l'ha afeetat en gran manera. Entre llagrimas contemplava el gran retrat de Blasco que presidí el seu despatx, i deia:

— Jo a aquest home no puc explicar-me'l sinó viu; m'horroritza la idea de la seva mort; aquesta no pot escómetre i al qui era tot vida.

Quan es referé Azari redactà el text de la parrissa que després, dos dels balcons d'"El Pueblo", donà la notícia de la mort als valencians.

EL SENTIMENT AL CABANYAL I MALVARROSA
València, 28. — L'auicció és gran als pobles marítims, especialment a la part del Cabanyal i Malvarrosa, on era moltíssim per haver passat en aquesta última gran tempesta.

El domini d'"El Progreso Pescador", de Malvarrosa, que es crea per iniciativa de Blasco, ha tancat les seves portes i a tots els balcons llueixen draps negres.

En rebre la notícia de la mort entre els vells pescadors asiats a "El Progreso Pescador", molts dels quals tractaren Blasco Ibáñez en la seva joventut, la impressió fou tan dolorosa que la majoria ploraven. La gran via la pèrdua de llur benicor.

Amh aquest motiu es desenvoluparen commovedores escenes entre els més vells dels allí recollits.

PERSONALITATS DE VALÈNCIA L'ENTERRAMENT
València, 28. — El fabricant de sades que confeccionà la Seryera valenciana, per recent encàrrec, de Blasco, surt aquesta nit cap a Menton. Porta la bandera que li servirà de sudari.

Els partidaris de Blasco Ibáñez gestionaven activament el trasllat del seu cadàver a València, però han desistit de continuar aquestes gestions per haver rebut un telegrama participant que l'enterrament s'efectuaria a Menton.

També surten cap a Menton una representació del partit republicà, el director i redactors d'"El Pueblo", que volen prendre part en les exequies i conèixer les últimes disposicions del finat relatives al lloc del seu enterrament. Els comissionats porten gran quantitat de corones.

També és probable que vagi a Menton el president de l'Associació de la Premsa de València i una Comissió d'obres valencianes.

4.000 TELEGRAMES
València, 28. — A les dues de la tarda s'havien disposat 4.000 telegrames cap a Menton.

S'estava ultimant l'edició de la seva nova novel·la "La Juventud del Mundo", que, d'acord amb el seu autor, els editors americans li canviaren el títol pel d'"El quinto ginet".

Alfons, reunit novament la junta que entén en el que fa referència a les casernes noves.

Acordaren acceptar les ofertes de terrenys següents:

Oferta de Josep Carreras, terrenys situats a Sarrià, de 32.000 metres d'extensió superficial, a 1942 pessetes metre; total, 1.000.000 pessetes; per a instal·lació de dues casernes d'una brigada d'infanteria.

Oferta de Josep Maria Russiñoy i Gertrudis Cuyas, terrenys situats a Hospital, de 43.000 metres d'extensió superficial, a 3715 pessetes metre; total, 1.600.000 pessetes; caserna per al Quart Regiment de Sapadors Minadors.

Oferta de Jaume Comas de Argenl, terrenys situats a Horta, de 39.100 metres d'extensió superficial, a 3970 pessetes metre; total, 1.552.710 pessetes; per a Intendencia i Intervenció, Quarta Comandància de Tropes i Parc d'Intendencia.

Oferta d'Hèrodes de la vidua Jover, terrenys situats a Valldor, de 36.000 metres d'extensió superficial, a 3970 pessetes metre; total, 2.830.200 pessetes; per a Hospital General Militar.

Per a compra de terrenys propers amb les ofertes anteriors i amb els solars de Sant Andreu i del Bruch, exigides per les obres i per a redondeig i isolament de solars, 899.050 pessetes.

Total: 7.572.124 pessetes.

L'import total de la despesa repartida en una economia aproximada de set milions en relació amb el càlcul preliminar.

La junta té enllestit també els plànols per a ampliar la plana.

Madrid
L'EXPOSICIÓ DEL LLIBRE PORTUGUÉS
Madrid, 28. — El Consey de Govern de la Cambra Oficial del Llibre ha acordat adherir-se a la idea de celebrar una exposició del llibre portugués, i prestar el seu ajut per aquest iniciativa sigui una realitat.

UN PARC DE DESINFECTIÓ I HIGIENE
Madrid, 28. — El cap del servei sanitari militar general Sempurn, conferència amb el cap del Govern per a crear a Madrid un parc de desinfecció i higiene, que fins ara estava incorporat a un hospital militar, amb càrrec a la consignació de l'actual presupost i que tendria, en la seva aplicació, un caràcter molt més general.

PLANTACIÓ DE MORES
Madrid, 28. — Els exploradors madrilenys celebraran demà un acte al Parí plantant 600 morenes, en aquell campament, tramesses per l'estació Sempurna de Mores.

— Els periodistes visitaren la filla de Blasco Ibáñez, Libertat, casada amb el senyor Llorca. Aquesta ha llit a causa de la tremenda impressió rebuda.

La germana política de la dita senyora i l'administrador de la Casa Editorial Prometeu digueren que la primera notícia de la mort l'havien tigit a dos quarts de nou del matí per un telegrama de Sigrid.

Totes les societats de València es reuneixen per adoptar accions relacionats amb la mort de Blasco Ibáñez.

EDICIÓ ESPECIAL
València, 28. — Aquest matí, poc després de rebre's el telegrama de Sigrid Blasco, "El Pueblo" publica un número extraordinari, que immediatament quedà esgotat. El públic el prenia materialment de les mans dels venedors.

El periòdic aparaxia orlat de negre.

— Per notícies particulars rebudes de Menton, se sap que en ésser conegut la notícia de la mort de Blasco Ibáñez, acudiren a la casa mortuòria infinitat de persones entusiastes de l'obra del mestre espanyol. Italians i francesos formaren tan nombrosa caravana, que la polícia es veié en la necessitat de muntar un servei especial per a garantir l'ordre del trànsit.

La reforma de les Drassanes
Alfons, reunit novament la junta que entén en el que fa referència a les casernes noves.

Acordaren acceptar les ofertes de terrenys següents:

Oferta de Josep Carreras, terrenys situats a Sarrià, de 32.000 metres d'extensió superficial, a 1942 pessetes metre; total, 1.000.000 pessetes; per a instal·lació de dues casernes d'una brigada d'infanteria.

Oferta de Josep Maria Russiñoy i Gertrudis Cuyas, terrenys situats a Hospital, de 43.000 metres d'extensió superficial, a 3715 pessetes metre; total, 1.600.000 pessetes; caserna per al Quart Regiment de Sapadors Minadors.

Oferta de Jaume Comas de Argenl, terrenys situats a Horta, de 39.100 metres d'extensió superficial, a 3970 pessetes metre; total, 1.552.710 pessetes; per a Intendencia i Intervenció, Quarta Comandància de Tropes i Parc d'Intendencia.

Oferta d'Hèrodes de la vidua Jover, terrenys situats a Valldor, de 36.000 metres d'extensió superficial, a 3970 pessetes metre; total, 2.830.200 pessetes; per a Hospital General Militar.

Per a compra de terrenys propers amb les ofertes anteriors i amb els solars de Sant Andreu i del Bruch, exigides per les obres i per a redondeig i isolament de solars, 899.050 pessetes.

Total: 7.572.124 pessetes.

L'import total de la despesa repartida en una economia aproximada de set milions en relació amb el càlcul preliminar.

La junta té enllestit també els plànols per a ampliar la plana.

La Veu de Catalunya

PER CAUSES ESTRANYES A LA VOLUNTAT NOS-TRA, NO PODEM PUBLICAR AVUI L'ARTICLE DE FONS QUE TENIEM PREPARAT

L'EMBÚS DE LA FEINA

ES una cosa que em passa de tant en tant que, tot i el meu propòsit de tenir cada dia la feina llesta a l'hora de sopar, avui se m'endarrerí un petit afer, demà passat un altre, o bé perquè he de cercar una dada, o bé perquè conec que em manca, de moment, una certa apèta i aquell dia ho esguerraria, o bé potser per aquell tirat que tenen, paradoxalment, les coses urgents de venir-ne tres o quatre de plegades, sollicitant-les energèmicament en distintes direccions. La meua natural bona fe i el meu propòsit de complir, em fan molt sensible a aquests endarreriments: gosar dir que massa sensible. La depressió interior que em causen em deixa forçosament menys expedit per a les exigències del deure. Aquell embús m'obsessiona. En passeigs preocupats, o desparant-me a mitja nit, m'exagero la dificultat de cada afer previsorialment deixat de banda. Cada un se'm fa una muntanya. Se'm tornen insípidels els plaers innocents, i innocents els malignes. En lloc de renegar, com faria un analfabet o bé un nou aristòcrata, recordo amb una delectació amarga dites d'Eurípides i de Lucreci, els dos grans retraments en una desil·lusió que a mi ni m'escapa per tot dia: no flastomo dels destins, però tota impaciència és una flastomia en poncella. El mal s'agreuja: em va dominant una impressió d'estar lligat i encorruat, sotret al doll de la vida i a l'aldarull voluble de la gent; o bé em sembla d'experimentar en el meu esperit aquella atàxia invencible que us ve, en els més cruels pesombres, davant un perill melodramàtic. Totes les coses, una mica de llum filtrant-se per la finestra, un sol del carrer que arriba fins a mi, l'ombra progressiva d'un recó, em diuen: — Cuita, tu que no pots cuitar. Adalera't i desparat't. — És una cosa terrible, de vegades, no poder organitzar la feina comandant a dos o tres secretaris, com acostumen els homes realment eficients, sinó haver-se-les de fer un mateix. La situació degenera en un inextricable cabell.

Es clar que tot té remei, llevat de la mort. I també que els remeis, qui sap les vegades, són facilitats per l'extrema tivar dels mals. Quan ja la calamitat sus-referida esdevé absolutament enfollidora, de cop i volta prenc un determini. Arrabasso el capell i me'n vaig. És un dia complet de vacances el que cal, quan tens massa obligacions que porten pressa. Un bany de llibertat, inexorable, insolent. Hi ha en nosaltres una enorme força de recuperació, només que siguem capaços d'enviar el capficament, com diuen els catalans de Mallorca, a fregar uns de llocs. El gran autòdrom, el gran donador de mal d'ull, el gran antropòfag, és ell. La prova és que a l'endemà abaten la feina amb una sana escamesa. Ella se us ha tornat viva i fresca: o bé se us han desentelat, se us han desempolsegat els ulls. I altrament: l'havien deixada un dia, i aquesta particularitat mobilitza en vós l'extraordinària energia del remordiment. Cada dia ho veig millor: un disbarat fet amb veritable decisió és una cosa infinitament més fecunda que un mig compliment del deure que s'arrossega en desmenjada morositat. Aquell us dinamitza, mal que mal. I us arriba a fer creure, per contrapòs, la vella gravetat de les coses — una mica ensopida — com una nova aventura.

BELLAFILA

AL DIA LA VEU DE LA RAMBLA

Elogi de l'encenedor

A l'amic Roger

Si fóssiu, amic Roger, un docidit partidari de l'ús dels llums per fumador, no escriuria, per por de molestar-vos, aquestes ratlles. Però en una de les vostres cròniques combatent l'encenedor mecànic, tot combatent, de passada, els llums, i així em fa creure que no prendreu a mal que faci l'elogi de l'encenedor, en front dels llums que els serveix l'encenedor.

En el món, ja sabem que tot és relatiu. Jo em guardaria molt bé de desmentir l'espera en defensa de l'encenedor, contra el llum, si aquest fos com els que venen a França — encara que els llums francesos siguin cars. Però davant del llum espanyol, proclamo, urbi et orbe, com un campió medieval la bellesa de la dama que en l'arena del torneig, la superioritat de l'encenedor mecànic en front del llum de fabricació i expensió monopolitzadora.

Confesso els defectes de l'encenedor. A voltes fan tornar miqueta. Una... dues... tres i moltes vegades s'ha de repetir l'operació i primer el ressort perquè la pedra percutida doni l'espurna abrasadora o perquè aquesta abranti el bic humit de benzina com és la seva obligació. Però, amic Roger, això passa en moltes coses importants de la vida dels homes. Prova d'això, prova d'allà, tanteja, repeteix, i si l'instrument és bo i l'ànima no falta, salta sempre la guipura abrasadora. La qüestió és que no falti ànima, és a dir, en el nostre cas, benzina.

L'encenedor és molt més econòmic que el llum. Un fumador mitjà, pasta en llum més de tres pessetes cada mes; les despeses de l'encenedor, comptant el capital, amortització i entreteniments, no arriben, de bon tros, a una pesseta. Si falla l'encenedor, també fallen els llums, i el cost de cada falla de l'encenedor és molt més petit que el de la falla d'un llum, encara que sigui dels de cinc còndits la casa.

L'encenedor és molt més net que el llum i és de segur, és molt més menys exposat; és més manejable, perquè no necessita sinó una mà per a usar-lo, i si bé, anant pel carrer, és més fàcil substituir una capsa de llums esgotada que un encenedor espatllat o repantat, a casa, passa tot el contrari: i, regularment, els homes passen més hores a casa que desmantelant.

Amic l'encenedor, no us creureu els dits ni us taceu la roba; amb els llums us creureu i us taqueu. No se us ha quedat mai engranat a l'ungla, el sobre encós d'un llum? No us ho desitjo, amic Roger, però si un dia tinguéssiu aquesta desgràcia, us comparieu de seguida un encenedor i fins el segell de cinc pessetes que fa legal el seu ús.

L'encenedor és net; no fa deixades. El llum consumit és sempre una romanella bruta i indigesta. La juxtaposició de llums pastats i deixats de cigarreta en el cendrer, sol pro-

Al marge d'una enquesta

No pretenc erigir-me en contradictori del parer que de paraula o per escrit han exposat guaitos tots els nostres ciutadans. Al contrari em guardo prou de fer el rebec pel que toca a convenir que en el ram de monuments Barcelona és una ciutat desgraciada. És segur que en trobaríem ben pocs que puguin resistir l'exameu d'una mirada intel·ligent i severa alhora.

També convindria, amb qui sigui, en la convencència de no fer els ulls grossos d'avui endavant. No basta que un prohom desaparegut merxeti l'erecció d'un monument; cal, a la vegada, que allò que ha de perpetuar la seva memòria sigui, en el projecte i en la realització, digne d'ell i de bon veure pels que ens quedem.

Però, el que no sembla massa exacte, és l'enquesta que porta a terme el col·lectiu "El Dia Gràfic". El pregunta: «Si ho lliera a Vd. lliertat, per a eho abajo un monument públic de Barcelona, què escolliria Vd. i per què?»

A hores d'ara han respost algunes personalitats. I, com és natural, tot hom assenyalava el seu monument «preferit». Aquell ensorraria el d'Isidre Soler, l'altre el de Pitarra, el de més enllà el de Gràcia. Tant respecte d'un tot artístic.

Tot menys segur que seran altres tantes propostes iconoclastes. Quif, de tots plegats, per un motiu o altre, no ha desitjat mai la desaparició d'aquell o d'aquell altre monument?

Per tant, si ens deixessin en llibertat d'enderrocar el monument que ens vingues de gust, no costa gaire de preveure que a Barcelona no en quedaria cap.

En lloc de preguntar quin és el monument que hom faria a niques — i consti que tot plegat és dit sense la pretensió d'alligornar el col·lectiu — potser valdria més inquirir les reformes que són susceptibles d'aplicació. I, posats a fer, també podríem preguntar la manera que hom creu més fàcil d'evitar la consumició d'un tot artístic.

En lloc de desvetllar la idea d'una possible destrucció. Prou que hi som inclinats, a destruir! Si no hagués estat la d'una iconoclasta no hauríem de doldre de la desaparició d'una colla de monuments barcelonins que el segle anterior en- golia.

I els que ho disposaven també estaven molt barcelonats!

ROGER

Mussolini com a deixeble de Napoleó

per

EMIL LUDWIG

Aquest famós escriptor i assagista alemany, el biògraf més recent de l'Emperador, contrasta les dues figures, mostrant com el cabdill italià segueix les petjades de Bonaparte, i indicant on no reix. — Un estudi colpidor sobre els dictadors. — «L'actual dictador s'assembla a l'altre» diu — en dos dels seus elements bàsics: en l'energia i en la consciència dels seus actes.

Segueix Mussolini el curs de Napoleó? — Aquesta pregunta és suscita sovint en discutir el famós dictador d'avui. — El duce, segons un dels seus primers ajudants, estudia constantment els «mètodes, lleis i recursos» de l'Emperador. — En aquest article el més recent biògraf de Napoleó discuteix les limitacions dels ideals napoleònics en una nova època, i presenta ensems un contrast i una comparació entre Napoleó i Mussolini

Els grans homes produeixen en la posteritat una reacció de sentit exemplar o de sentit devastador. Llurs exis- sències són un esperó que estimula la joventut a perseguir els objectius més elevats, encara que pocs puguin posseir el geni de llurs models. La facilitat i la rapidesa amb què són limitats els mitjans i els mètodes dels grans homes pels seus imitadors se- gadors constitueix un perill per a la societat i per a l'Estat, ja que aquell còndit excepcional de moralitat que de- finí Nietzsche i que passa per damunt de tota objectivitat democràtica, pot justificar-se una mica a base de grans performances l'elogi de les quals no es pot fer sinó un segle després. I així passa que algun sim- ple arrivista utilitza els mitjans i els drets que foren necessaris al geni per atènyer el seu objectiu.

La transformació d'Europa

Les transformacions estrepentes que la Gran Guerra portà a Europa, no podien ser el resultat d'una guerra sinó els d'una unitat cada-escuna d'elles: el més gran daltabaix i sub- versió que hagi experimentat Europa en el curs de mil mil·lennis. Les vagues defenses d'una doctrina política, les sèries esmicolades i de la monar- quia no en resten sinó les velles tes- tes ornamentals d'una forma de go- vern empolsinada.

La democràcia domina al nostre continent. Cap amèrica actualment vivint no pot saber què significa aquesta innovació, ja que no ha vis- cut mai sota la forma de govern més antiga. Una guerra, una guerra de diplomàcia secreta, que fou declara- da contra la voluntat de tots els po- bles, ha produït certs resultats salu- dables a les nacions vençudes, ja que mentre pugui reparar-se el dany eco- nòmic produït al continent i mentre pugui desaparèixer amb el temps la dependència d'aquells països, els ve- nçuts polítics són irrevocables. Aquest continent europeu que hauria pogut engrandir-se de dues petites re- públiques abans de la guerra, avui dia és governat pels ciutadans, o si- guel, governat per ell mateix. A Eu- ropa ja no hi ha subdits.

Aquest esdeveniment formidable ha fet néixer noves esperances al cor de tots els homes ambiciosos, especial- ment dels joves (esperança que abans no s'havia sentida a molt pocs es- taments), i ha produït enconseqüèn- cia, els més grans i més nobles i més perillosos. Car el somni del fill de burges — a qui es pre- senta per primera vegada a l'Europa central i a l'oriental la possibilitat d'escalar els cims més enlairats — no és reduït pas, és clar, a obtenir un lloc al Parlament. Les ambicions d'una joventut alliberada volen cap a les altures; els millors d'entre ells tri- ven a ésser ministres, consellers o presidents, els més arditers per ésser dictadors. No pot dir-se que això obedi a una reversió; és, més aviat, el resultat de l'exagerada democrati- zació d'aquesta última dècada.

El gran model de tots els dictadors d'aquests darrers cent anys és Napo- leó. En intentar pintar-lo d'acord amb el meu punt de vista, no em vaig donar compte dels perills de aquesta empresa purament literària. Però el meu llibre, escapat pel món en mitja dotzena de llengües, t'ha amb un esperit que l'autor no advertí, i al qual no donà la seva aprovació. I les dificultats de com- parar un fenomen interessant com Mussolini amb un predecessor com Napoleó són de sobres evidents.

L'exemple de Napoleó

L'única no hi ha dubte, serveix de model a l'altre, però l'Itàlia moderna es guardaria certament d'emular els errors de l'antic. L'actual dictador s'assembla a l'altre en dos dels seus elements bàsics: en l'energia i en la consciència dels seus actes. No puc dir si també s'hi assembla per la imaginació i la clarietat. El modern, com l'antic, ha fet grans res- ses en la pacificació del seu país que es trobava en plena efervescència. No hi ha un altre paral·lelisme — ell, com Napoleó, deixa a l'ombra tots els seus contemporanis polítics per la força, audàcia i rapidesa de la seva acció. I, no obstant, la com- paració és fa difícil per raó de tres circumstàncies. Aquestes són inherents a l'esperit de l'època i a la vocació i al coneixement que tenim de tots dos homes.

El nostre coneixement de Napoleó — per parlar primerament de l'element personal — avui dia és adqui- rit d'una manera fàcil; en canvi, el nostre coneixement de Mussolini és gairebé nul. En el seu temps, Na- poleó, especialment després d'haver dictat d'esser Bonaparte, era odiat arreu d'Europa, i qui estudiés, els dies esgotats d'aquell temps, les caricatures i els atacs satírics a que estava exposat al més gran home de l'estat dels temps moderns, es most- rava molt circumspecte abans d'ac- ceptar les nombroses llegendes si- milars que s'atribuïen a Musso- lini. Car, aleshores com ara, l'odi no es dirigeix tant contra el conquis- tador d'Estat estrangers, com con- tra l'home que havia obtingut un èxit tan incommensurable.

L'ostracisme no és pas una especia- litat dels antics: és una institució completament humana i potser és tan sols una debilitat. Pot dir-se, cer- tament, que és una mena d'higiene

de les nacions; la història nord-ame- ricana és plena d'exemples en què l'opinió pública ha anul·lat homes que havien prestat grans serveis públi- cs. Napoleó, però, no fou un polític; Mussolini ha estat sempre polític, i no és probable, que, als cin- quant anys, tingui l'ambició d'esde- venir soldat. La fama de Napoleó és ben cert que ja no recolza en el seu comandament militar; aduec he in- tentat escriure la seva història pre- cisadint de les batalles. Un general d'Estat Major avui dia aprendria menys de les batalles napoleòniques que de les de Frederic el Gran. La tàctica i l'estratègia de l'un i de l'al- tre són tan antigues com els labo- ratoris de von Humboldt o de Far- aday; llurs mètodes han estat com- pletament arreu dels nous. Però, així com aquests grans homes de ciència van conservar llur grandesa gràcies a l'esperit, que els impulsà a realitzar llurs descobriments, Na- poleó ha estat tan immortat, grà- cies a l'esperit amb què basà la força de l'Estat i establí la pau in- terior, fonamentant-la en les seves victòries.

Si Napoleó hagués caigut a la ta- lla de Marengo, l'any 1800, quan tenia trenta anys, hauria sobrevis- cut en la història com un cabdill mil- litar audaç, però del mateix ren- diu d'un Marchot, d'un Princep Eugè- nie, d'un General Robert E. Lee. El manifest que publicà immediata- ment després del cop d'Estat per re- començar la Constitució al poble, ac- tua amb aquestes paraules senzilles i plenes de dignitat: «La revolució ha tornat als principis amb què comen- çà. Ara és acabada».

I ara ell, soldat afortunat, dictador per virtut de la seva espasa, simple cap de guerra, com el Tullier, vol- tat de juriscòndits, de governa- dors i ministres, de tècnics i pro- fessionals, i presidia assemblees que du- raven hores i setmanes i mesos (assemblees que cercaven crear un ordre nou, traient-lo d'aquell caos), ell, soldat, amb l'uniforme d'un simple fillet de 30 anys, un es- tandard, un guerrero que havia d'esta- blir la pau, un inquiet que havia d'establir la calma, un aventurer que havia d'establir l'ordre.

Els límits de l'espasa

Fou aleshores, només, quan Napo- leó adquirí la seva grandesa. Va ve- re els límits imposats al poder de l'espasa. No colpejà mai la taula amb el seu puny cobert d'acer, no per- meté mai que l'aldarull de les armes l'ensorridi, i no representà mai el pa- pel de simple conquistador. Amb un èxit mai un soldat, com el digni- ficat, esdevingué un home d'Estat, puix ja aleshores declarà: «Sabu la cosa del món que m'admira més? Doncs és la impotència de la simple força per organitzar qualsevol cosa. Només hi ha dos poders al món: l'esperit i l'espasa — però, a fi de comptes, l'espasa és sempre vençuda per l'esperit». D'acord amb aquesta convenció, la més profunda que hagi tingut mai un soldat, calia la Cons- titució nova i les tres ordies legals, i tot això va ser obra personal seva, a desgrat d'un extol de col·laboradors fideles.

Car, en tornar d'Egipte, Napoleó trobà el seu país com un camp de ruïnes, en el qual, no obstant, creixien les més belles flors silvestres. El gran ideal de la revolució, que ja s'havia realitzat a Nord-Amèrica, s'expandia allí abundantment sobre els fragments d'un món caigut, i es- tava a l'ordre. La mateixa nit en què es produí el cop d'Estat, el pri- mer acte del dictador fou encarregar a dues comissions la preparació d'un «corpus legal». Al cap de quatre me- ses el projecte del Codi napoleònic era acabat. Els seus pensaments i principis fonamentals encara domi- nen, cent vint anys després, en gaire- be tots els codis civils d'Europa.

En aquell cop de donada als in- certs esquemes dels principis revolucio- naris un fonament nou i sòlid, basat en la raó, i aquesta depravació creà nous drets humans. La noblesa hereditària fou suprimida tot d'una, van ésser concedits els mateixos drets a tots els estaments socials, tots els drets foren obligats a mantenir llurs fills. Hom concedí igualtat de drets als jueus. La qüestió de l'adopció i de la paternitat fou resolta a favor dels fills. El dictador era incansable pel que es refe- ria a totes aquestes reformes, i des- plegava — com conta un dels seus col·laboradors — aquella atenció i aquell anàlisi estricte que podia con- sagrar al mateix o a diferents objec- tions durant dies hores seguides, set- ses cap altra preocupació. Sempre pre- guntava: «Es just, això? És útil?».

Però, fins a França mateix, hom es- tima Napoleó només al començ de la seva carrera. La joventut sempre pendrà part en un moviment jo- ve — també s'hi afegiren, però, els in- gignis, els desenganyats i els descon- tentats — com en el cas d'un nou as- pirant al sol que promet uns temps millors. Quan, havent assolit la plenitud del poder, es veu obligat a mantenir la pau interior i a conso- lidar els fruits de la seva victòria per la força, aleshores molts dels seus partidaris l'abandonen. Napoleó hui- ta durant vint anys llargs per con- quistar la voluntat dels parisiens. Durant tants les seves campanyes es- colta angustiosament la veu d'aquest gran crític de les seves accions i, de fet, París va ésser l'única capital

d'Europa que Napoleó no pogué con- quistar mai.

Mussolini i Napoleó

Pot dir-se que Mussolini es troba encara en aquella etapa que corres- pon als anys en què Napoleó era, ge- neral, o bé, a tot estirar, als anys del seu consolat. Europa s'interessa en els seus mètodes, en els seus discurs- sos, en els seus hàbits; i com que, ara com ara, no ha sostingut cap guerra, és més popular a l'estranger que Napoleó en el seu temps, malgrat l'interès mundial que desvetllà. Goethe, el més gran poeta d'Alemanya, i Byron, el més gran d'Anglaterra, tots dos pertanyents a les nacions «con- quistades», van retre a Napoleó un tribut primerenc, i tant l'un com l'al- tre l'van dedicar versos ardents d'en- tusiasme. Hegel, Wieland i altres cab- dills intel·lectuals d'Alcmanya van es- devenir els seus defensors en aquell país. El sentiment cosmopolita de «ciutadania del món», que la guerra havia subvertit temporalment, i que intentava substituir-lo per un absurd nacionalisme, ara aleshores tan fort, que un home de geni podia lloar-ne un altre, encara que pertanyés a la nació enemiga i victoriosa.

La veritat sobre Napoleó com a ho- me no va ésser coneguda sinó des- prés de la seva mort. El monstre en què el món, (especialment el món britànic) havia volgut convertir-lo, s'anava transformant de mica en mica, en aquell personatge fascinat, mig antic i mig modern, con- sagrat a l'art, a les dones i a l'amistat. Tots els records de la seva família i dels seus amics i els 60.000 cartes, ordres i decrets de Napoleó, aplegats després de mort, van revelar, cada vegada més clarament, el geni bàsic del seu esperit. Goethe, qui, en la seva extrema vellesa, va llegir el lli- bre escrit per Bourrienne, el secre- tari de Napoleó, va fer-ne aquest co- mentari: «Tot el resplendor, tota la igualtat amb què els periodistes, els historiadors i els poetes han voltat Napoleó, s'esvaeixen davant l'horri- ble realitat d'aquest llibre, però Na- poleó, com a heroi, no se n'empeti- ble gens; al contrari, adquireix una major grandesa».

No existien encara estudis sintè- tics i realistes d'aquella mena, re- terents a Mussolini; en realitat, no pot haver-n'hi cap sobre una personalitat viva, mentre no hagi estat despos- sedida del poder. El llibre sobre Mus- solini, que es publica l'any passat, passa per alt la majoria de les seves principals característiques. Mus- solini no l'havia sinó amb considera- bles reserves. Ni els intervencionis- tes, ni els pintors del seu retrat, ni els seus panegiristes romans, ni els seus enemics de París no poden donar- nos l'home vivent autèntic, ni una sinèsi íntima del seu caràcter.

Mentre no coneixem un home sinó parcialment, pràcticament no en co- neixem res. Sin el motiu dels seus actes, els seus dubtes i vacil·lacions davant d'aquests actes, i els desen- ganys ulteriors: en resum, la suma de les lluites espirituals de les quals deriven els actes i els sofriments, l'ú- nic que aclareix la seva ànima. Si ens posem a discutir el fet que Mus- solini portà o no portà una colla de malia, i si l'admirarem perquè els seus amics neguen que en portà, adop- tem, davant d'aquesta qüestió, una actitud ridícula. Ja sabem que Na- poleó utilitzà tots els mitjans pos- sibles de seguretat personal, després de l'intent d'assassinat en el seu car- ruatge, que es produí durant el curs del consolat. Quan era Em- perador aduec va aprendre d'afai- tar-se el mateix i pagà un exèrcit d'espies polítics i d'agents secrets; mesura eminentment justificada. Si Walter Rathenau no hagués refusat la protecció de la policia quan era ministre, probablement avui encara fóra viu, per bé que sense aquell càr- rec. Tethon, qui, tenint consciència dels seus nombrosos enemics, es lla- ça a aquells perills sense protecció, és indubitable que hi sucumbirà.

Al mateix temps, Napoleó donà pa- al seu poble empobrit per deu anys de revolució; a poc a poc tornà a posar en marxa la màquina gegan- tina que havia estat parada durant aquell temps: el llum d'hor de pujà de 24 a 7.000 francs de valor, el franc-papir del Directori, que havia estat desvalorat ensems que el franc antic, els impostos que els nous rics, els compradors de les propietats de l'Estat, els monestirs i les hisen- das dels nobles no havien pagat po- ni molt, o que només havien garan- tit. Funda el Banc de França. Esta- bleix una nova administració duane- ra, crea el llibre de valors públi- cos, consolida els valors de l'Estat venent el sobrant de les propietats nacio- nals, i en un sol any n'eleva el ti- pus de 7 a 17, començà a pagar els deutes i interessos nacionals, supri- m l'especulació, ordenà el canvi, empraron els comerciants frau- dulent que tractaven amb l'exèrcit i salvà les indústries de França.

Els èxits de Mussolini

En totes aquestes coses Napoleó és, evidentment, el model de Mussolini. Aquest no trobà, certament, davant seu, un munt de ruïnes, produïdes per deu anys de revolució, però tro- bava un gran exhauriment després de quatre anys de guerra i de quatre anys més de desordre. El seu cop d'Estat, la «marxa sobre Roma», la victòria d'un partit determinat, obtinguda per pura força, tamen- com en el cas de Napoleó, França, també, havia estat victoriosa.

BUTLLETI INTERNACIONAL

27 de gener de 1928

POLONIA Convé que, de tant en tant, ens fixem una mica en l'estat d'aquest crònic conflicte entre Polò-
LITUÀNIA nia i Lituània, que un jorn amenaça la pau d'Eu-
ropa i que ara evoluciona lentament cap a una solució de concòrdia.

El govern de Varsòvia ha proposat un programa de negocia- cions que comprèn el tràfic fronterer, les comunicacions postals i telegràfiques, la circulació dels trens i el comerç de trànsit. Aques- tes negociacions haurien de començar el dia 31 de gener a Var- sòvia o a Kovno, segons preferís el govern de Lituània.

Encara que Valdemaras havia declarat que no rebria cap repre- sentant de Polònia sinó a Vilna, amb la qual cosa indicava que no estava disposat a iniciar negociacions sense la prèvia devolu- ció d'aquella ciutat a Lituània, la resposta del govern de Kovno és més aviat conciliatòria.

Lituània fa encara algunes reserves i demana explicacions i aclariments. Vol que les negociacions tinguin una major ampli- tud i que el programa proposat per Polònia compregui la liqui- dació de les conseqüències polítiques i econòmiques del cop de mà del general Zikowski sobre Vilna. Demana, a més a més, la tornada a Polònia dels lituanesos que en foren foragitats i també la dissolució de les associacions d'emigrants lituanesos constituïdes al territori polonès de la frontera.

El més interessant d'aquest canvi de notes és que s'hagin iniciat negociacions entre els dos governs. D'aquestes negocia- cions sorgirà naturalment una intelligència. I Polònia i Lituà- nia viuran, com al final d'una rondalla, l'una al costat de l'altra, una vida llarga i feliç.

al capdavant, es veia sacsejada fins als fonaments — quan arribà el pri- mer consol. En 1922 i en 1929 calia establir la pau entre les classes del país, Mussolini ha procurat obte- nir-ho mitjançant el nou Estat so- cial i ja ha reeixit a portar la cal- ma, l'ordre i la puntualitat, a fer impossibles les vagues i a trobar feina per a tothom; resultats conside- rables des del punt de vista de l'Estat.

Ha obtingut així mitjançant una organització que no fou imposada als italians sinó difícilment, i que hauria estat molt més fàcil d'establir entre els alemanys. Ho ha pogut assolir mitjançant una gran suma d'energia personal, que no es detura per res; com a Emperador, anhelava la pau, com a general és veia constantment impellit de bell nou a la guerra. Aquest és el més gran perill que ame- naça un dictador, i ell hi sucum- biu — hi sucumbí aduec en els seus anys de maduresa — i així fou el que el va perdre. Elsmarck, en can- vi, va saber evitar-ho puix tot i que fou dictador d'un Estat no du- rant més de vint anys, no va sos- tenir més guerres. L'esperança de la pau europea depèn del sentit comú de Mussolini i, en realitat, del seu desig de poder; ja que, talment com els homes que governen a Rússia no iniciaran una guerra que podria de- terminar llur caiguda, així Mussolini ha d'estar convençut que fins una victòria podria enterbolir l'objectiu que es proposa, i amenaçar la paci- ficació d'Itàlia que ell ha reeixit a obtenir.

L'avantatge d'èsser fill del país que governa — cosa que no pogué dir-se de Bonaparte, l'Itàlia, a França — fa més fàcil la posició de Mussolini, i, mentre que Napoleó combaté com a estrangier, igual que diversos cabdills russos d'avui.

Com que les ordres, edictes i dis- cursos de Napoleó eren romans en llur forma, les paraules de Mussolini de vegades ens el recorden, ja que, l'un i l'altre, tant en llurs ges- tos com en llurs discursos, han adop- tat l'estil antic. El cap de Mussolini que fou el d'un d'una gran victòria, més tard, el d'un líder ple de pas- sio, de mica en mica comença d'as- semblar-se als seus prototips antics — cosa que també succeí en el cas de Napoleó. Però el nou dictador és dona ben bé compte que no són les faccions, els gestos ni els discurs- sos la cosa decisiva (encara que si- gués un error antic afirmar que els homes d'acció no parlen gaire puix que, generalment, parlen molt més que els homes d'imaginació).

L'únic factor decisiu consisteix en la previsió de les coses venidores. Napoleó violà l'esperit del segle en creure que l'herència del poder seria més fructífera en el seu propi lli- bertat que en el dels Borbons i ar- ribant fins a barrejar la sang an- tiga amb la nova, en una mena d'ex- cès místic, per acabar enlairant un hereu i un emperador en forma de feble maniquí. El perill de Mussolini es troba en una esfera completament distinta. Temps enrera les guerres de conquesta eren possibles, eren una mena d'ideal. Avui dia són, en tot sentit, problemàtiques. Si Mussolini volgués descausar la palma que ha assolit pels llors de les proeses bèliques, violaria l'esperit del temps de la mateixa manera que el seu mestre quan buscava els llors de la victòria per la corona.

Ja que el que avui dia comença una guerra per uns pocs milions del que s'anomenen «ànimes», o sigui, que sacrifica tants de milions com els que delecta anexionar-se, demo- stra que és antiquat, encara que tinguis drets històrics.

Discursos al poble

La barreja de races no és tan gran a Europa com a Amèrica, però és molt més gran del que voldria ad- metre la vanitat nacional. El predo- mini i el poder de qualsevol raça de- terminada han esdevingut impos- sibles en un continent dels quals el qual ja no són horitzons sinó verticals. A Europa encara hi ha di- versos llenguatges, arts i costums, i no fóra bella cosa de perdre'ls, però en compte de la guerra de races, bar- rejades temps ha, tenim la guerra de classes, que es troben dins els lí- mits de cada país. Mussolini ho sap, i com tot autèntic home d'Estat, ho demostra en els seus actes i en els seus manifestos, ja que els elabora per a la multitud, tal com ho feu Napoleó. L'esperit del temps i l'im- pedeix realitzar el que els seus pro- pios ímpetus li demanen. Puix que aquest esperit es basa, no en una preponderància de la força, sinó en la unió d'aquests vint-i-cinc països. Estats que no podrien fer res millor si- no esdevint províncies d'Europa. Aquesta és l'única defensa contra l'absorció de poder encara més gran — blancs i grocs.

(Anglo-American Newspaper Service Copyright. Traducció de traducció i reproducció de l'original.)

Notícies de l'Estranger

El viatge de Titulesco

COMENTARIS DE LA PREMSA FRANCESCA

París, 28. — Els diaris subratllen la importància del viatge del senyor Titulesco a Roma i les entrevistes polítiques que s'han celebrat.

El "Petit Parisien" diu que, contra de certes interpretacions, les declaracions fetes pel polític romanès provenen de l'orientació política de Romania no ha canviat. Afegeix que les converses entre Titulesco i Briand tindran gran interès.

El "Petit Journal" diu que correspon a Itàlia en primer terme, donat el gran acord que gaudirà a Budapest, d'evitar la desconfiança que la Petita Entesa té referent a Hongria.

Afegeix que la qüestió dels optants hongaresos i el recent incident de Sant Gerdard, no faciliten la tasca de Titulesco, sinó tot el contrari. A causa d'aquests fets, la conducta d'Hongria és més que sospitosa.

Acaba dient aquest diari que Titulesco i Mussolini han de tractar francament la qüestió hongaresa i tractar de resoldre-la radicalment. D'altra manera les converses de Roma no tindran altre abast que una manifestació platònica. — Fabra.

El nou Estatut de l'Índia

EL MOVIMENT DE PROTESTA

Calcuta, 28. — Els elements s'avançats gestionen el plantejament d'una vaga general per al proper dijous, data de la arribada a Bombai de la comissió Simon, que ha de procedir a la formació del nou Estatut de l'Índia.

Dirigeix el moviment de protesta el senyor S. C. Bose, antic cap executiu de la corporació de Calcuta. Fou empresonat a Mandalay per suposada malversació de fons que tenia a càrrec seu. Fou alliberat el mes de març de 1927.

Es tem que al la campanya d'agitació té xit, es produiran violents aldarulls. — Fabra.

Les lluites de Mèxic

UN COMBAT VIOLENT

Londres, 28. — Comunicuen de Mazatlán (Mèxic) que s'ha registrat un violent combat entre les forces federals i un grup molt important de rebels. Han estat trobats 37 cadàvers dels rebels. — Fabra.

L'afer de Glozel

CONTRA LA CLASSIFICACIÓ OFICIAL

París, 28. — La Comissió de monuments prehistòrics ha proposat per unanimitat al ministre d'Instrucció Pública, que no sigui mantinguda la classificació oficial dels jaciments de Glozel. — Fabra.

DESCOBRIMENT D'UNA DESTAL EN UN NOU SUBTERRANI

París, 28. — Telegrafen de Glozel que en un nou subterrani ha estat descoberta una destal de pedra que té gravat un cap d'animal. — Fabra.

El tribunal de La Haia

ELS FERROVIARIS DE DANZIO

La Haia, 28. — El Tribunal de Justícia Internacional, es reunirà el dia 6 del proper mes de febrer, per a examinar la qüestió relativa al dret de recurrir dels empleats dels ferrocarrils de Danzic. — Fabra.

Els grans vols

VOL PER DAMUNT DEL MONT BLANC

Ginebra, 28. — Per primera vegada, portant a bord quatre passatgers, un avió volà albir damunt del cim del Mont Blanc, i retornà sense novetats a Ginebra, després d'una hora de vol damunt l'esmentada muntanya. — Fabra.

Lindbergh a Bogotà

Nova York, 28. — El coronel Lindbergh ha arribat a Bogotà, de Cartagena (Colúmbia), i ha estat objecte d'una entusiasta recepció. — Fabra.

Missió Proust-Gama

SORTIDA DE CASABLANCA CAP A BARCELONA

Casablanca, 28. — Els dos avions

La conferència franco-soviètica

PETICIÓ DE QUE SIGUI OBLIGADA

París, 28. — El senyor Baron, president de la Comissió de Mines i Petrolis de la Cambra, i el senyor Philpoteau, president de la Comissió de les Regions alliberades, també de la dita Cambra, han dirigit una lletra al senyor Poincaré, pregonant-li que faci tot el possible per a apressar la convocatòria de la Conferència franco-soviètica, a fi de que amb el senyor Douglawsky, ambaixador dels Soviets, es posi fi a l'incertesa que regna sobre el resultat final de les negociacions de la Conferència de París.

Declaren els esmentats parlamentaris en la seva lletra, que França ha de tenir gran interès en proveir-se de hulla i nafra a Rússia, i evitar-se així la servitud en què d'altra manera es trobaria respecte d'altres potències. — Fabra.

Persecució contra els autonomistes alsacians

L'AJUNTAMENT D'HAGENAU DIS-SOLT

Berlín, 28. — Seguint la sèrie de mesures adoptades contra els elements autonomistes, i govern francès ha dissolt l'Ajuntament d'Hagenau (Alsàcia). — Fabra.

LA VAGUNA ANTIDIFTERIA

París, 28. — Segons l'Echo de París, l'Institut Pasteur, amb l'objecte de poder atendre les demandes dels metges, ha decidit augmentar la producció de vacuna antidifteria. Aquesta producció, que era de 10.000 dosis mensuals, podrà augmentar fins a 150.000. — Fabra.

POINCARÉ HA REBUT L'AMBAIXADOR RUS

París, 28. — El president del Consell ha rebut el senyor Douglawsky, ambaixador soviètic a París. — Fabra.

Itàlia

MUSSOLINI CONSENT A ESCRIURE LA SEVA AUTOBIOGRAFIA

Roma, 28. — Telegrafen de Roma citen al "Daily Mail", que el senyor Mussolini, accedint a les reiterades peticions que se li han fet, ha acceptat finalment a escriure la seva autobiografia, que detallarà tota la seva vida, des de la seva infància fins al dia de la marxa sobre Roma. — Fabra.

Gran Bretanya

VAIXELL QUE ES SUPOSA PERDUT

París, 28. — Telegrafen de Londres citen a "Le Matin", que regna inquietud sobre la sort del vaixell anglès "Cartagena", que havia salpat cap a Fleetwood. Se'l considera perdut amb els seus dotze homes de tripulació.

Una embarcació del dit vaixell ha estat trobada mitj trossejada als voltants de la platja de Llandudno (Gal·les). — Fabra.

MORT DE LORD SACKVILLE

Londres, 28. — A la una de la matinada ha mort a casa seva, situada als voltants de Seven Oaks, Lord Sackville. Tenia 60 anys.

El seu succeïdor en els títols, el seu germà Carlos, que ocupava el càrrec de major general de l'exèrcit britànic. — Fabra.

Rússia

SENTÈNCIA CONTRA MONSIEYOR SKALSKI

Moscou, 28. — El tribunal suprem ha condemnat a deu anys de presó i cinc anys de pèrdua dels drets civils a monsenyor Skalski, administrador apostòlic de la diòcesi de Lutomir, el qual és acusat de tríplices contra la revolució i d'espiatge. — Fabra.

Turquia

PROCESSAMENT D'UN DIPUTAT

Angora, 28. — La Cambra ha decidit

Noruega

ALEMANYA PAGARÀ ELS PERJUDICIS DENEGATS DURANT LA GUERRA

Oslo, 28. — Les reivindicacions presentades pel Govern noruec a Alemanya per a l'aparellament dels danys causats per algunes mesures adoptades per Alemanya durant la guerra, han tingut un resultat satisfactori.

Alemanya s'ha de pagar sis milions de reichsmarks com indemnització a les famílies dels marins morts durant la guerra. — Fabra.

Alemanya

EL PROCES D'ALTA TRAIICIÓ

Berlín, 28. — El tribunal d'imperi ha decidit posar en llibertat provisional sota fiança de 26.000 marcs, el senyor Roetche, redactor cap del "Monschheit", detingut sota inculpció d'alta traïció. — Fabra.

Letònia

NOU MINISTRE D'ESTAT

Riga, 28. — El senyor Balod, ministre de Letònia a Kowno, ha estat designat per a exercir la cartera de Negocis estrangers. — Fabra.

Polònia

LES NOVES TAXES DUANERES COMENÇARAN EL 1 DE FEBRER

Varsòvia, 28. — El nou règim de taxes duaneres, començarà a regir el dia primer de febrer pròxim. — Fabra.

Romania

FUNERALS PER AL REI FERRAN

Bucarest, 28. — El Metropolità de Moldàvia, Primat Curtea, ha celebrat una missa de Rèquiem en sufragi de l'ànima del rei Ferran.

En les principals ciutats del regne s'han celebrat cerimònies semblants. — Fabra.

Índia

CAUEN A UN RIU ALGUNS VAGONS DE TREN. — MOLTS MORTS

Rangoon (Birmània), 28. — Ha ocorregut un greu accident ferroviari. El tren que va de Mandalay a Rangoon, a una distància d'unes 100 milles d'aquesta capital, sortí de via, i des d'un pont caigueren la màquina, dos vagons de càrrega i tres cotxes de tercera classe. El comboi quedà completament destruït i moltes vuit persones, entre aquestes el maquinista i el fogarier. Hi ha, demés, 28 ferits. — Fabra.

Rangoon (Índia), 28. — Segons els nous detalls rebuts de la catàstrofe ferroviària, el nombre de morts és més de vint, ultra el maquinista i fogarier. Demés, hi ha 28 passatgers més ferits, dels quals 20 estan greus. L'accident fou degut a haver sortit el comboi de la via, en passar un pont a Lelisse. — Fabra.

Rangoon, 28. — Alguns vagons d'un tren han caigut a un riu, i han quedat totalment destruïts.

Encara és impossible precisar el nombre de víctimes, però han estat trobats ja 40 cadàvers.

Es suposa que es tracta d'un acte de sabotatge, perquè ha estat trobat un pont aixecat. — Fabra.

GIOLITTI DESAUTORIZA UNA INTERVU

Roma, 28. — El senyor Giolitti ha dirigit una lletra oberta al director de la "Revista Política i Parlamentària", en la qual diu:

"Recordo que a primers d'any vaig rebre la vostra visita i les vostres felicitacions amb ocasió de l'any nou, i amb aquest motiu, tinguerem una conversació familiar, en la qual no es tractà per a res de qüestions polítiques.

Aquesta conversació no pot justificar, de cap manera, la intervenció que publica aquesta revista, perquè en aquella conversació no es van parlar d'apuntis ni valgué esser advertit dels propòsits de publicar tal informació, la qual, per altra part, no em fou lliçada, com és costum en tals casos.

El pitjor de tot això i el més greu és que en aquesta suposada intervenció s'ha incorregut en tals inexactituds, que el meu pensament ha estat falsejat totalment. — Fabra.

SEQUEIX LA RESTITUCIÓ DE BENS A L'ESGLÉSIA

Roma, 28. — El Govern continua la restitució als Bisbats, Congregacions i Instituts religiosos, dels béns, mobles i immobles que els pertanyien. — Fabra.

HAN DISMINUÏT ELS NAIXEMENTS I LES DEFUNCIONS

Roma, 28. — Segons les estadístiques oficials, els naixements i les defuncions han disminuït a tota Itàlia, notablement, l'any passat, en comparació amb l'anterior. — Fabra.

HA FINAT L'ERUPCIÓ DEL VOLCA DE L'ILLA KRAKATOA

Batavia, 28. — Ha acabat l'erupció del volcà de l'illa Krakatoa; però continuen els sorolls subterranis amb molta intensitat. — Fabra.

EL DESCARRILAMENT FOU UN SABOTATGE

Rangoon, 28. — Es confirma que el descarrilament del tren entre Mandalay i Rangoon ha estat degut a un acte de sabotatge. Segueix encara desconegut el nombre de víctimes, però van ja trobats quaranta cadàvers. — Fabra.

Estats Units

OR A L'ARGENTINA

Nova York, 28. — S'han embarcat amb destinació a la República Argentina. 4.750.000 dòlars en or. — Fabra.

INCENDI A MACKINAC

Mackinac, 28 (Estats Units). — Un violent incendi seguit d'una gran explosió, ha destruït una important refinera de petroli.

La mort de Blasco Ibáñez

LA IMPRESSIÓ A LISBOA

Lisboa, 28. — La mort de Blasco Ibáñez ha causat molt dolorosa impressió en totes les classes socials. Tota la premsa dedica articles que rellaten l'agitada vida del gran novel·lista i la seva fecunda obra literària. En els circois literaris es preparen veuallades en homenatge a la seva memòria. La nombrosa colònia espanyola es mostra molt condolida per la pèrdua que acaben de sofrir les lletres pàtries. — Fabra.

TEMPESTAT DE NEU I VÍOTIES

Nova York, 28. — En la nit del dijous al divendres, una família es va veure sorpresa als voltants de Matertown per una gran tempesta de neu i quedà mig enterrada.

Al matí següent, foren descoberts tres cossos humans, els quals observaren que dies menes havia mort a conseqüència del fred i dues nenes més tenien els peus gelats. Els seus pares havien pogut resistir millor la terrible temperatura, i el seu estat no inspira cap temor.

Segons han dit els metges, caldrà procedir a l'amputació dels peus de les dues nenes. — Fabra.

LES ELECCIONS A LA PRESIDÈNCIA. — LA CANDIDATURA DE HOOVER

Londres, 28. — Telegrafia al "Times" el seu corresponent de Washington, que el senador Gillette, president de la Cambra de representants, s'ha mostrat favorable a la candidatura de Hoover per a la presidència de la República, la qual cosa implicaria l'ajut oficial de tota l'Administració americana a favor d'aquest.

Demés, Hoover és admès com el probable candidat del partit republicà, la qual cosa donaria escasses probabilitats d'èxit al candidat del partit democràtic, puix Hoover gaudiria d'un gran prestigi en el país. — Fabra.

CHARLES SCHWAB CAP A ANGlaterra

Nova York, 28. — El senyor Charles Schwab, president de la Corporació de la Indústria de l'Acer "Bethlehem", s'ha embarcat cap a Anglaterra, França, on romandrà unes set setmanes.

Abans d'embarcar-se ha declarat que les condicions de la indústria de l'acer són excel·lents, i considera que l'actual període de prosperitat continuarà encara per molt de temps. — Fabra.

UN DIRIGIBLE ES POSA A UN PORTA-AVIONS A 90 MILLES DE LA COSTA

Nova York, 28. — El dirigible "Los Angeles", ha aconseguit posar-se en un navili porta-avions situat a 90 milles de la costa. — Fabra.

Argentina

ARRIBADA DE GALLARDO

Buenos Aires, 28. — Ha arribat a aquesta capital el Ministre de Negocis Estrangers, senyor Gallardo. Ha estat rebut per tots els seus companys d'Govern i autoritats.

El senyor Gallardo ha manifestat que estava molt satisfet del seu viatge a Europa. — Fabra.

Xile

EL SENAT APROVA LA SUSPENSIÓ DE LES CONCESSIONS PETROLI-FERES

Santiago de Xile, 28. — El Senat ha aprovat el projecte de llei suspensió de les concessions petrolíferes que depenen d'estrangers. — Fabra.

REPRODUCCIÓ DE COIGS ANTICS

Es digna dels millors elogis la tasca que porta realitzant el llibreter barceloní En Joan Baptista Batlle en l'obra de la propagació dels Goigs.

En aquest aspecte mereix assenyalar-se la reproducció que té feta en fulles acuradament impreses de Goigs antics ben difícils de trobar si no és fustejant l'arxiu d'alguns col·leccionistes.

D'aquestes reproduccions, que mereixen les recomanacions més entusiastes, contenen les que anomenem a continuació i totes es poden adquirir a la llibreria "L'Arxiu".

"Goigs de la Puríssima Concepció de Maria Santíssima, col·locada en la Reial col·lecció, en el llibre de l'Excel·lentíssima ciutat de Barcelona, erigi la catòlica Majestat de Carlos III (que Déu guardi), Rei de les Espanyes." (Dia 30 de juny de 1764).

"Goigs a alabansa dels Gloriosos Màrtirs Sant Cebrià, i Santa Justina, que se canten en la ermita o joieria de Sant Genís de Horta, on se veneren les Sagrades Relíquies de dits Màrtirs i altres."

"Lores i gozos de la Sacratíssima Virgen Maria de Puig de València."

"Cobles de Santa Cecília Verge i Màrtir." (Any 1617).

ELS DE SANT JOSEP

El darrer número de la interessant "Revista Parroquial de Mística Sagrada", publica la partitura dels Goigs de Sant Josep, original del nostre A. Pérez Moya, organista de Nuestra Señora de la Merced.

La lletra d'aquests Goigs es troba entre altres llocs en el mes de Sant Josep del bisbe Torres i Bages.

Camiseria Neutral

GRANDIOSOS NEGOCIS DE PREUS

CAMISES PERCAL colls i punys. . . 5 ptes.

CAMISES BLANQUES pitrera piqué. 4'90 ptes.

CAMISES POUPÉLIN colls i punys. 7'90 ptes.

Durant aquests dies de rebaixos 20 per %, de descompte en PULL-OVERS i SUETERS d'última novetat. Gèneres de punt de totes les qualitats a preus invertebrats, igualment en la secció de gorts.

BOQUERIA, 81 AROLAS, 1

Daneres informacions

La mort de Blasco Ibáñez

LA IMPRESSIÓ A LISBOA

Lisboa, 28. — La mort de Blasco Ibáñez ha causat molt dolorosa impressió en totes les classes socials. Tota la premsa dedica articles que rellaten l'agitada vida del gran novel·lista i la seva fecunda obra literària. En els circois literaris es preparen veuallades en homenatge a la seva memòria. La nombrosa colònia espanyola es mostra molt condolida per la pèrdua que acaben de sofrir les lletres pàtries. — Fabra.

Topada de tramvies

Un tramvia de la línia número 29 i un altre de la número 31 toparen a la Ronda de Sant Antoni.

A conseqüència de l'accident, sofriren lleugeres contusions i erosions a diverses parts del cos els passatgers Victòria Bonet i Riera, de 49 anys, i Cristina Ripoll i Alech, de 40, i el tramviari Josep Torre i Gallejo, de 48.

Tots foren assistits al dispensari del carrer de Sepúlveda.

Atropells

El nen Carlos Mata i Carreras, de sis anys, fou atropellat al carrer d'Avinyó per una bicicleta, el número de la qual s'ignora perquè va fugir.

El nen ferit va rebre assistència al dispensari de la Casa de la Ciutat. Presentava contusions i erosions al rostre i al genoll esquerre.

Al carrer dels Aros, l'automòbil número 26.218 B. atropellà a Joan Vicente i Brugués, de 34 anys, i li produí una ferida contusa al front.

Fou assistit al dispensari de la Casa de la Ciutat.

Caiguda

Mentre s'entrenava al velòdrom de Sans el motociclista Miquel Simon i Sánchez, de 22 anys, va caure de la màquina i es ferí de consideració a diverses parts del cos.

Fou auxiliat al dispensari d'Hosptatfrancha.

Accidents del treball

Treballant a la platja de la Mar Vella, i en caure daltabaix d'una barca, es produí fortes erosions i contusions a la regió dorso-lumbar, el pescador Salvador Cuello i Genadeu, de 35 anys.

El lesionat, una vegada auxiliat al dispensari del Taulat, fou conduït a l'Hospital de la Santa Creu.

L'obra fuster Josep Compte i Maruny, de 21 anys, mentre treballava en un taller del carrer d'Urgell, va pendre mal.

Va rebre assistència al dispensari del carrer de Sepúlveda, on li aplicaren una ferida d'importància a la mà esquerra.

Notes esportives

L'ATLETIC CONTRARI A QUE JUGUIN ELS TERCERS EQUIPS

Bilbao, 28. — En resposta a la consulta del comitè de la Federació Nacional de Futbol, l'Atletic, campió de Biscaia, ha comunicat una nota a la premsa en la qual manifesta que fent abstracció dels sentiments i afectes i reconeixement de mèrits que li pugui inspirar als clubs interessats en indueir-se a jugar amb equips de tercera, considerant com a tal qualsevol que no s'ajusti al determinat en l'Assemblea general.

EL MATX UDZUDUN - ROMERO

México, 28. — Augmenta l'interès pel matx Udzuudun-Romero. En general, les apostes són favorables a Udzuudun.

El matx tindrà lloc a dos quarts d'onze de la nit de l'hora Greenwich. — Fabra.

Azorin malalt

Madrid, 28. — Aquesta tarda circulava per Madrid el rumor de que "Azorin" es trobava greument malalt.

Els periodistes acudiren al domicili i el malalt, però s'ha iniciat una millora en el seu estat.

Dinar diplomàtic als representants d'Alemanya i Xile

Madrid, 28. — Aquesta nit s'ha celebrat al Ministeri d'Estat, l'apartat diplomàtic ofert pel president del Consell a l'ambaixador d'Alemanya i al ministre de Xile, amb ocasió de l'arribada dels plomes d'or, amb què foren signats els convenis d'aviació amb Alemanya i l'arbitratge amb Xile.

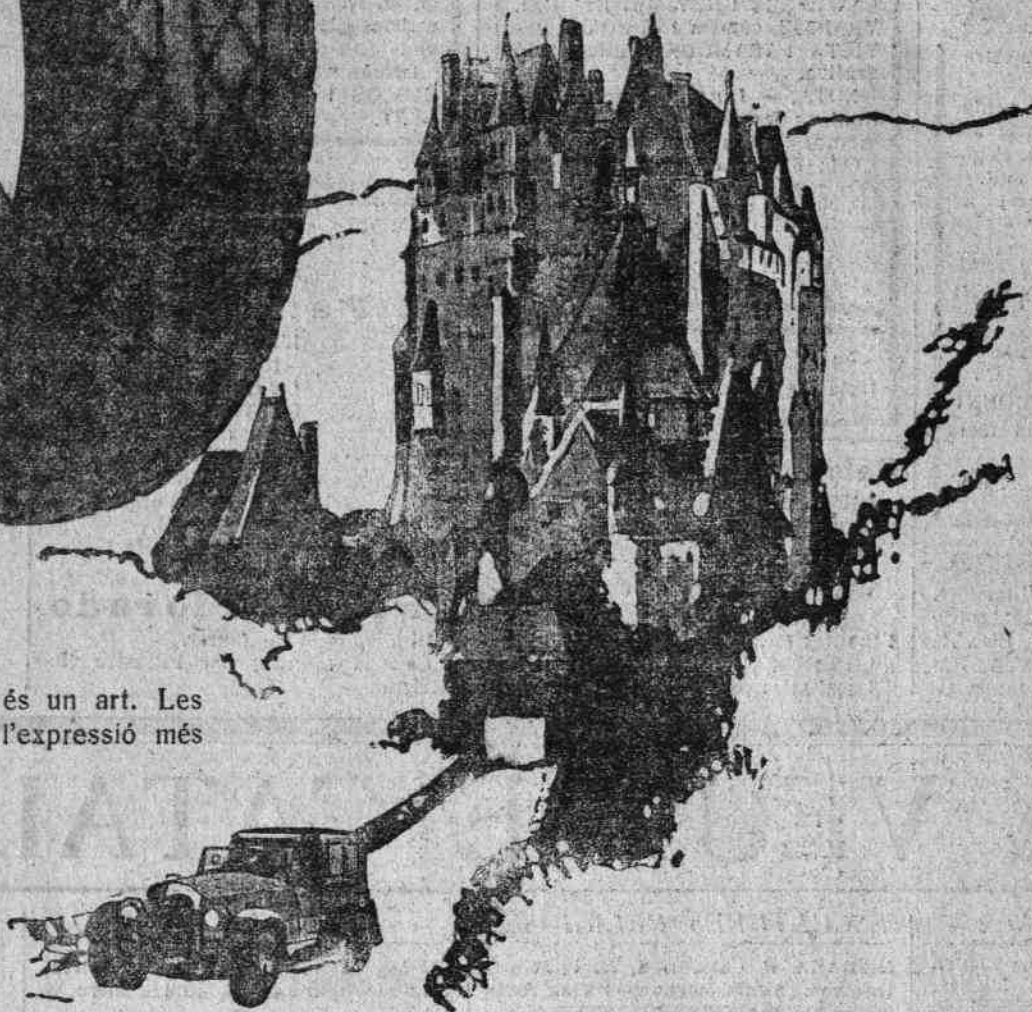
Se serví l'apat al saló d'Ambaixadors, guarnit amb valuosos tapissos.

Des del dia que Goodyear s'establí per primera vegada, ha de licat bona part de la seva energia al perfeccionament dels productes Goodyear. El total de tots aquests perfeccionaments i investigacions, s'expressen avui a cada coberta Goodyear que compreu. Per tant, permeteu que la nova coberta que compreu sigui una del **nou** tipus de Coberta Balon de Goodyear, amb la **nova** i segura Banda de Rodament de Rombos ALL-WEATHER de desgast lent.

La Coberta Més Sublim De
GOODYEAR

La fabricació de cambres és un art. Les Cambres Goodyear són l'expressió més alta d'aquest art.

Compañía Española de Neumáticos y Caucho Goodyear, S. A.
Casa Central: Carrer de Núñez de Balboa, 30. MADRID
Sucursals: { Passeig de Gràcia, 93. BARCELONA
Carrer de Juli César, 3 i 5. SEVILLA

OFERTES VENDES

Senbalen mobles
Llanos maquinària d'Ellecció i Balançadora, de B. Carlon Aragó, 240, Tel. 215 A. 215 B. Balançadora i Balançadora de Catalunya

Tenedor de llibres
Aparcarra de confeccionar balanços, llibres de vendes, tasques, oportunitat i oronació de llibres solists, ja sigui a través o a través malament. Presupostos de franc. R. 10 LA VEU núm. 1437.

CAIXES
cables, ocells tot acer, les de 150 pessetes. Mallorca, núm. 132, Antic.

PRESTECES

Propietaris. Diner
en Lletra o en Hipotecas. Préstecs a llarg termini amb el Banc Hipotecari d'Espanya. Carrer Bonsués, n.º 6, pral. Del 1 al 15 de 5 a 7.

DINER
a l'acte per
JOIES, GENERES,
Paperetes Montepio,
AUTOMOBILS. Des-
compte factures.
UNIO. 22, PRINCIPAL

JOCES D'ESCRIS
de tota mena
DOMINOS
i
artículos per a l'esport
V. DA BAQUÉ
8 - ARCS - 8

Pollucos
de razas puras
GRANJA PARALSO
Arenys de Mar (Barcelona)

APRENGUEU ELS
IDIOMES
EN LA
BERLITZ SCHOOL
Seccions especials:
Cursos per correspondència i per T. S. F.
Demanen el follet de franc
PÉLAYO, 58

Fabrica de cotxes, sillons, camillets i crossets de tota mena per a invàlids

LA CREU BLANCA

Sant Pau, núm. 70

OFECILLOGUERS

guariment d'ofec, asma, cançanc, bronquitis, tos i les seves cures per un nou sistema. Tractament especial de la tisi. Clínica ANTICA. Vistes: de dos quarts d'una a dos quarts de dos. Pelayo, 1, primer. De franc de tres a quatre

Pisos amb jardí
i confort: modern per a llogar en ex-a-ore de Sant Gervasi, carrer Moner i Vilana, 100. Pisos Bonanova. R. 10. Mallorca, 314 segona, segona, 1. Moner, 18, d'orteria.
Pianos de llogar de diferents preus. Bruch n.º 23, antecol. C. BIEGHE

LA MILLOR CREMA PER AL CALÇAT

Emplastos
Alcock

Marca Aguila.
(Fundada en 1849).
El Medicamento Mas Maravilloso Del Mundo Para Uso Externo.

Dolores en la Espalda.
Los Emplastos Alcock no tienen igual. Fortalecen las Espaldas Debiles de manera incomparable.

Dolores en el Costado.
Los Emplastos Alcock los alivian pronto, y al mismo tiempo fortalecen el costado y dan energia.

El Emplasto Alcock es el primitivo y legitimo. Este Emplasto es el remedio universal y se vende en todas las Boticas del mundo civilizado. Aplicado donde quiera que se sienta dolor.

Quando necesitels una píldora
TOMAD UNA **Píldora Brandreth** (Fund. en 1752).
Para Estreñimiento, Bilio, Dolor de Cabeza, Desvanecimientos, Indigestion, etc.
Se vende en las Boticas del mundo entero.
Agentes en España—J. URIACH & CA., Barcelona.

MES BLANCO

A PARTIR DEL 30
DE ENERO
GRAN EXPOSICION

EL SIGLO